

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВ'ЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 281 (6257) | 8 снежня 1938 г., чацвер | ЦЕНА 10 КАП.

СЕННЯ ў НУМАРЫ:

У СНК СССР і ЦК ВКП(б). Аб размеркаванні грашовых даходаў у калгасах.
Уручэнне ордэнаў Саюза ССР.
У Ленінградзе адкрыты помнік С. М. Кіраву.
Кірава рэдакцыя святкавала Дзень Сталінскай Канстытуцыі.
Усебеларуская нарада работнікаў прамысловай кааперацыі.
Першы в'езд савецкіх мастакоў БССР.

АРТЫКУЛЫ:
Х. Шымилер — Знойдзены радзісць.
Г. Барыш — Пад удалай фашысцкіх варвараў.
Н. Ткачэў — Як Наркамзём БССР рэагуе на сігналы працоўных.
В. Белінін — Разбаварожыць кармы.
ЖЫЦЦЕ ЧЫРВОНОЙ АРМІІ:
І. Праўдзін — Магнез і шыршыца спаборніцтва.
М. Куліцін — Прызыўнікам Савецкай Беларусі.
КІНО: П. Кавалёў — «Вялікае зарав».

ЗА РУБЯЖОМ:
Франка-германская дэкларацыя.
Пашырэнне забастовачнага руху ў Францыі.
Паход фашыскага друку за роспуск кампарты Чэхаславакіі.
Дадатковыя «свыбары» ў германскіх рэйхстаг.
Новыя адзекі над аўрэямі ў Германіі.
Адліканне імпавенных добраахвотнікаў у рэспубліканскай Іспаніі.

Непарушна сталінская дружба народаў СССР

Дзень Сталінскай Канстытуцыі — 8 снежня — шчаслівы народы краіны сацыялізма правялі, як вялікае ўсёнароднае свята. На многалюдных урачыстых пасяджэннях і сходах працоўных БССР, як і ўсяго Савецкага Саюза з гонарам і захапленнем адзначалі тую вялікую дасягненні, якія атрымала наша любімая радзіма за два гады з часу зацверджання Сталінскай Канстытуцыі.

Азароная сонцам вялікай харты пераможца сацыялізма яшчэ пшыней расквітнела сталінская дружба народаў СССР.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя змяла эксплуатацыйны і іх эксплуатацыйны лад і тым самым назаўсёды знішчыла атручаныя крыніцы варожасці і нянавісі паміж народамі. Восем гадоў аднаццаць гадоў, як у нашай краіне ажыццяўляецца ленінска-сталінская нацыянальная палітыка. І з кожным днём яна святкуе ўсё новыя і новыя перамогі. У небыццёўшых векавая адсталасць былых каланіяльных і поўзалацільных украін староў, буржуазна-памешчыцкай Расіі. Ва ўсіх кутках нашай сацыялістычнай радзімы раслілі яркае радаснае жыццё. Усюды ваяе ўсім колерамі радугі рознастайнасці на сваіх нацыянальных формах, але адзіна па сваёму сацыялістычнаму зместу культура народаў СССР.

Пабываўшы ў савецкай Грузіі, украінскай дэлегацыя калгаснікаў і інтэлігенцы ў сваім развітым пісьме грузінскаму народу піша: «Усюды мы бачым магучы росквіт прамысловы, калгаснага і культурнага будаўніцтва. Мы бачым шчаслівае, вольнае жыццё грузінскага народа. Усё гэта яшчэ і яшчэ раз сведчыць аб нескрушальнасці сталінскай дружбы народаў СССР, аб якую, як квалі аб граніцы ўсё, разаб'юцца ўсё і ўсялякі спробы ворагаў ступіць на свяшчэнную тэрыторыю Савецкага Саюза».

У гэтым хвалючым дакуменце адлюстравана сапраўднае, рэальная рэальнасць, характэрная для ўсіх аднацінаці шчаслівых савецкіх рэспублік, аб'яднаных у магучую сацыялістычную дзяржаву рабочых і сялян — вялікай СССР.

Толькі Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя, толькі партыя большэвікоў, толькі найвышэйшыя правядзены працоўных Ленін і Сталін адкрылі народам нашай неабсяжнай радзімы шлях да новага, шчаслівага жыцця. Восем гадоў, як поўназгодная рука, лёпка гарачая любоў працоўных да роднага і мудрага Сталіна, лад чым кіраўніцтвам з поспехам ажыццяўлена ленінска-сталінская нацыянальная палітыка. Восем гадоў таму каля мяжа аднаццаці савецкіх народаў сваёй судоў савецкай радзіме.

Ордэнаў Савецкага Сацыялістычнага Беларуса — неаддзяльна частка вялікага СССР, магучы фарпост нашай радзімы на рубяжы і капіталістычным Захадзе — рыхтуецца зараз да святкавання знамянальнай даты сваёй гісторыі — 20-годдзя з дня свайго ўтварэння, што спадзяецца 1 студзеня 1939 года.

Які вялікі шлях барабання і перамог прайшоў беларускі народ пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна з таго дня, калі маніфэстам часовага Рэвалюцыйнага Рабоча-Сялянскага Савецкага Урада Беларусі было агалошана: «8 снежня для Беларусі — Савецкай Рэспубліка — становіцца рэспублікай працоўнага народа, рабочых, сялянскай бядзеты і чырвонаармейцаў Беларусі... З гэтага часу ўся Улада на Беларусі належыць толькі Саветам Рабочых, Сялянскіх, Батрацкіх і Чырвонаармейскіх Дэлегатаў».

Які яркі сонечны ліпеньскі дзень не падоўна на чорную асеннюю ноч, так не падоўна сённяшняе шчаслівае Савецкае Беларускае на тое, што ведаў, перажываў беларускі народ за многія стагоддзі сваёй перагісторыі. Аб гэтым мінулым праклятым жыццём беларускага народа і аб пачынаючайся новай эры яго жыцця вельмі яра сказана ў маніфэсце першага рэвалюцыйнага Урада Савецкай Беларусі: «Гарэмычна, вучыцца Беларускае Беларускае рабочых і бедных сялян, уесь доўгі час свайго

існавання служыўша крывіцай абагачэння польскага вальможнага панства — памешчыкаў, аздаваў-кушоў і ўсіх іншых багачаў-кравіпаўцаў, а затым захопленна расійскім крывавым самодзяраўем і рознастайным чыноўніцтвам, адурманьваемая і абманьваемая а касцельных амонаў князямі і з алтароў паламі, акованая з ног да галавы ланцугамі няволі, царпеўша ўвесь час адзекі і глумленне і перажываўша цяжкае яра нямецкай акупацыі, цяпер вызвалена ад вековай мужы смелым напяскам Чырвонай Арміі і даўчацца да новага, свабоднага жыцця, якое будзе на аснове камунізма, на фундаменце міжнароднага аднавання працоўных».

Беларускі народ ведае і добра памятае, што сваёй сацыялістычнай дзяржавы, росквітам сваёй нацыянальнай палітыцы і сацыялістычнай паземсці культуры ён абавязан вялікай партыі Леніна—Сталіна, роднаму і мудраму правяду народнаў, лепшаму другу беларускага народа, тварцу Беларускай ССР — таварышу Сталіну.

Велізарны перамогі на ўсіх участках сацыялістычнага будаўніцтва, якімі Савецкая Беларусь сустракае сваё слаўнае 20-годдзе, дасягнутыя намі дзякуючы нясынай дапамозе вялікага рускага народа і ўсіх брацкіх народаў вялікага СССР, дзякуючы бацькоўскім клопам аб беларускім народзе вялікага Сталіна і Савецкага Урада.

У дзень свайго нараджэння для новага жыцця беларускі народ у маніфэсце свайго першага рэвалюцыйнага Урада абвясціў па-за законам прадзякуючы контррэвалюцыйнаму буржуазнаму беларускаму Радзі з яе таварышамі старымі міністрамі. Ён абвясціў, што рабочыя, сялян і наогул працоўны ўсіх нацыянальнасцей, якія жывуць на Беларусі, карыстаюцца роўнымі правамі і знаходзяцца пад абаронай рэвалюцыйных законаў. Гэтым самым беларускі народ аталасці сваю свяшчэнную волю да канца змагацца за справу сацыялізма, за справу партыі Леніна—Сталіна, за дружбу народаў супроць усіх і ўсіхкіх ворагаў сацыялізма. Усе гэтыя дваццаць год беларускі народ жыў, працаваў, змагаўся і магнез пад вялікім сцягам Леніна—Сталіна, пад сцягам сталінскай дружбы народаў.

Прэзэрныя ворагі народа, траіцкіска-бухарынская сволота, нацыяналістыцкія бядзеты — гэтыя паследышты прадзякуючы контррэвалюцыйнай беларускай Радзі — не раз прававалі звярнуць беларускі народ з ленінска-сталінскага шляху. Але, ведаючы глыбокую адданасць беларускага народа сваёй радзіме-матці, вялікаму СССР, справе партыі Леніна—Сталіна, яны не пасмелі заўважыць аб сваіх вяртаннях намерам адкраты. Хаваючыся ад гневу народа, яны дзейнічалі патаемна, Шпіянажам, дыверсіяй, шкодніцтвам прававалі прэзэрныя ўдзі, агенты польскай і нямецкай фашысцкіх разведка, аслабілі сілы Савецкай Беларусі, выклікалі неаддзяльна працоўных мес, адарвалі БССР ад вялікага рускага народа і агоў належаць на яго ланцугі капіталістычнай няволі, работа і прыгнечанні.

Стаўка прэзэрных агентаў фашызма біта! Шпіёны і дыверсанты спырэ з твару савецкай зямлі. На праіскі ворагаў працоўных Беларусі адкалялі ішчэ большым згуртаваннем вакол партыі Леніна—Сталіна і Савецкага Урада. І сёння, напярэдні свайго слаўнага дваццацігоддзя, беларускі народ зноў і зноў аздаў: страшны будзе лёс тых, хто напрубае парушыць міру працу вялікага і адзінага савецкага народа, свяшчэнныя граніцы нашай радзімы, хто памее паліць руку супроць вялікай сталінскай дружбы народаў.

Пад сцягам вялікай Сталінскай Канстытуцыі, агаляюшай як непакіненны закон нашага жыцця непарушную дружбу народаў, Савецкая ордэнаўная Сацыялістычная Беларусь, беларускі народ у нагу з ўсімі брацкімі народамі вялікага СССР пойдзе наперад, да новых, ішчэ больш зычючых перамог камунізма.

Уручэнне ордэнаў Саюза ССР

7 снежня Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР тав. М. І. Калінін у прысутнасці рату членаў Прэзідыума Уручыў ордэны ўзнагароджаным байкам, камандзірам і падпартыям Чырвонай Арміі.

Ордэны Леніна і граматы аб прысваенні звання Героя Савецкага Саюза атрымалі: капітан Д. Т. Леўчанка, малодшы камандзір А. І. Тімакоў, лейтэнант Г. А. Ватаршын, лейтэнант І. Д. Чарнапаліт, ўзнагароджаны за ўзорнае выкананне баявых заданняў і гвардыя, праўленне пры абароне раёна воцара Хасан. Ад імя доблесных удельнікаў хасанскіх баў выступіў а прамай капітан тав. Леўчанка.

па ўмацаванню абароннай магучасці Савецкага Саюза і за праўленне героістаў.

Затым Міхаіл Іванавіч уручае ўзнагароду ўдэльнікам баў у раёне, вомара Хасан — маёру тав. Якубовічу, ваюбрыгу тав. Яскіну, малодшым камандзірам тт. Невіроўскаму, Гальянаву, Токараву, Сукараву і ішч.

Ордэны атрымалі таксама старшы механік лодака «Красін» тав. Бондзік, чырвонофлотец тав. Гусоў, старшыня — катэгар гідрграфічнага судна «Мурман» тав. Бугаеў, народныя артысты РСФСР М. П. Ліліна і А. М. Мальнеў, ўзнагароджаны за выдатныя поспехі ў справе стварэння і развіцця новага высокаўраджаннага доўгавалкістнага сарту баювын.

Тав. М. І. Калінін цэла павіншаваў ўзнагароджаных таварышоў. (ТАСС.)

ПАШЫРЭННЕ ЗАБАСТОВАЧНАГА РУХУ ў ФРАНЦЫІ

ПАРЫЖ, 6 снежня. (ТАСС). Рух працэсту супроць рапрсіі ўрада ўсё больш і больш пашыраецца. У Гаўры аб'явілі забастоўку ў знак салідарнасці са звыленым сакратаром профсаюза «Журналь», у парту забаставалі акінажы 20 суднаў.

Забаставалі рабочыя пароходства ў раёне Ніжняй Сены. Трансатлантычная пароходная кампанія рашыла звольніць уесь сарту азіпажаў суднаў, якія знаходзяцца ў Гаўры. Кампанія патрабавала, каб звыленны падаль індывідуальныя заны аб прыёме на работу.

ПАРЫЖ, 6 снежня. (ТАСС). Газета «Эр нувель» паведамляе, што ўсеагульнае забастоўка маракі ў Гаўры прадаўжаецца. Порт паралізаваны.

Газета паведамляе таксама аб забастоўцы ў Булоні докераў, працэсту ўсіх супроць рапрсіі падпрымпаў. У парту ў сувязі з забастоўкай затрымліваецца 13 пароходаў.

ПАРЫЖ, 6 снежня. (ТАСС). 4 снежня ў Парыжы адбылася канферэнцыя металістаў Парыжскага раёна, на якой прысутнічалі дэлегацы ад падпрымпаў і прадстаўнікі арганізацый аэраднага фронту. Сакратар федэральнага металістаў Дуры і дэлегат Кост (старшыня савеза металістаў) у сваіх прамовах адзначылі, што рапрсіі, падпрымпаў і ўрадаў і падпрымпаў, аказалі шкодны ўплыў на стан нацыянальнай абароны і ў прыватнасці на авіяцыйную прамысловасць. Прамоўцы паведалі, што з авіяцыйных заводаў звылена 40 тысяч рабочых. Выступіўшы ў спрэчку падкрэслівалі адказнасць падпрымпаў, якія зрываюць вытворчасць абароннай прадукцыі. Так, падпрымпаў на заводах Амю, дзе працаваў 1.200 рабочых, працуе толькі 300 чалавек, на заводах Блэры замест 2 тысяч рабочых працуе 500, і т. д.

ПАРЫЖ, 6 снежня. (ТАСС). У 11 гадзін раніцы германскі міністр замежных спраў Рыбентроп і суправалжычы яго асобы прыехалі ў Парыж.

Рыбентроп быў сустрачаны французскім міністрам замежных спраў Бона і іншымі афіцыйнымі асобамі. Раніш Рыбентроп арабіў візіт прэзідэнту рэспублікі. Гутарка Лебрана і Рыбентропа прадаўжалася каля 25 мінут. Затым адбылося сядзенне ў Даладэ, палая якога Бона і Рыбентроп напісалі франка-германскую дэкларацыю. Гэта дэкларацыя складаецца з трох пунктаў.

У першым пункце ёсць указанне на тое, што абодва ўрады будуць імкнуцца забяспечыць «мірныя і добраўсеагульныя адносіны» паміж абодвама краінамі «у межах падтрымання ўсеагульнага міру». У другім пункце абодва ўрады заяўляюць, што паміж імі ў сучасны момант «няма ні аднаго невырашанага пытання тэрытарыяльнага парадку», і «участка прызваюць» тую граніцу, якая існуе паміж Францыяй і Германіяй, як «канчатковую». Трэці пункт мае абавязальства абодвух краін «захоўваць кантакт на ўсіх піячых аб'ектах краіны пытаннях» і «саакультуравацца ў выпадку, калі развіццё таго або іншага пытання стварае рыск узніжэння міжнародных затрунненняў». Аднак гэты пункт суправалжэнца агаварыў адносна «асобых адносін» удэльніцкай дэкларацыі «з трэцімі дзяржавамі».

ФРАНКА-ГЕРМАНСКАЯ ДЭКЛАРАЦЫЯ

ПАРЫЖ, 6 снежня. (ТАСС). У 11 гадзін раніцы германскі міністр замежных спраў Рыбентроп і суправалжычы яго асобы прыехалі ў Парыж.

Рыбентроп быў сустрачаны французскім міністрам замежных спраў Бона і іншымі афіцыйнымі асобамі. Раніш Рыбентроп арабіў візіт прэзідэнту рэспублікі. Гутарка Лебрана і Рыбентропа прадаўжалася каля 25 мінут. Затым адбылося сядзенне ў Даладэ, палая якога Бона і Рыбентроп напісалі франка-германскую дэкларацыю. Гэта дэкларацыя складаецца з трох пунктаў.

У першым пункце ёсць указанне на тое, што абодва ўрады будуць імкнуцца забяспечыць «мірныя і добраўсеагульныя адносіны» паміж абодвама краінамі «у межах падтрымання ўсеагульнага міру». У другім пункце абодва ўрады заяўляюць, што паміж імі ў сучасны момант «няма ні аднаго невырашанага пытання тэрытарыяльнага парадку», і «участка прызваюць» тую граніцу, якая існуе паміж Францыяй і Германіяй, як «канчатковую». Трэці пункт мае абавязальства абодвух краін «захоўваць кантакт на ўсіх піячых аб'ектах краіны пытаннях» і «саакультуравацца ў выпадку, калі развіццё таго або іншага пытання стварае рыск узніжэння міжнародных затрунненняў». Аднак гэты пункт суправалжэнца агаварыў адносна «асобых адносін» удэльніцкай дэкларацыі «з трэцімі дзяржавамі».

ПАХОД ФАШЫСЦКАГА ДРУКУ ЗА РОСПУСК КОМПАРТЫ ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 7 снежня. (ТАСС). Фашысцкі друк Чэхаславакіі адкрыў паліцыйнае кампанію за роспуск комуністычнай партыі. Як вядома, зараз у Чэхаславакіі забаронена толькі дзейнасць кампарты. Комуністы прадаўжаюць аставацца дэлегатамі парламента, муніцыпалітэтаў і мясцовых самаўраўноўняў. Газета партыі «нацыянальнага адзіства» «Народні навны» патрабуе ў сувязі з гэтым не толькі неадкладнага роспуску комуністычнай партыі, але і пазбавлення камуністаў права актывага ўдзелу на ўсіх грамадскіх арганізацыях, у тым ліку і ў прафсаюзах.

ПРАБЫВАННЕ ў МАСКВЕ ФІНЛЯНДСКАЙ ДЭЛЕГАЦЫІ

У сувязі са скачэннем будаўніцтва новага будынка фінляндскай місіі ў Маскве, супадальчы з днём нацыянальнага свята ў Фінляндыі, 6 снежня ў Маскву прыехала фінляндская дэлегацыя на чале з міністрам шляхоў зносін п. Салаваара.

На Амільбрскім вакзале дэлегацыю сустракалі: лаўрэат СССР у Фінляндыі тав. Дзэрэвянскі, член калегіі НКПС тав. Раманаў, вык. аб. заг. І-м Заходнім аддзелам НКЗС тав. Нікалаеў і ішчыя.

6 снежня ў фінляндскай місіі адбыўся прыём, на якім прысутнічалі: Народны Камісар замежных спраў тав. Літвінаў, маршал Савецкага Саюза тав. Будзёнын, намеснік Народнага Камісара замежных спраў тав. Пацёмкіна, на месці начальніка Генеральнага штаба РСЧА камдзіў тав. Смародзінаў, лаўрэат СССР у Фінляндыі т. Дзэрэвянскі, член калегіі НКПС тав. Раманаў, адкаляныя работнікі наркаматаў замежных спраў, абароны, замежнага гандлю і ВОКСА, прадстаўнікі савецкай грамадска-підпрымпаў Алексей Талстой, кампазітар Сяргей Пракоф'еў і ішчыя.

7 снежня міністр шляхоў зносін Фінляндыі п. Салаваара быў прынят Народным Камісарам шляхоў зносін тав. Кагановічам і Народным Камісарам замежнага гандлю тав. Мікіянам.

7 снежня дэлегацыя адбыла ў Фінляндыю праз Ленінград.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА РАБОТНІКАЎ ПРОМКААПЕРАЦЫІ

Учора ў мескім Думе такіні адкрылася ўсебеларуская нарада работнікаў прамкааперацыі і Белкааперацыя, складаная ЦК КП(б)Б і СНК БССР. У работе нарады прымаюць удзел: старшыня, старшыні арцель і прамсаюзаў, прадстаўнікі абласных і раённых камітэтаў партыі і ішч.

Нараду адкрыў загадчык прамсаюза-транспартным аддзелам ЦК КП(б)Б т. Курган. З дакладамі аб работе прамкааперацыі і выкананні рашэнняў ЦК КП(б)Б і СНК БССР аб выпраўленні прадметаў шырпажы выступілі старшыні Беларускага савета т. Марголіт і Белкааперацыя т. Валчок.

Адкрываючы нараду, т. Курган адзначыў, што ў сістэме народнай гаспадарчэі рэспублікі самагужа-прамысловыя кааперацыі займае буйнае месца. Белкааперацыя павінен быў сьветла даць нашай краіне на 442,369 тысяч рублёў прадукцыі. Гэта ўскладла на работнікаў прамысловай кааперацыі вялікую адказную залучу.

Аднак кіраўнікі Беларускага савета, а таксама пасобныя саюзаў і арцель, не ўлічылі неаддзяльных указанняў партыі і ўрада аб пашырэнні выпуску тавараў шырокага спажывання. Меса арцельшчыкаў, стыханаў і ўдэльнікі не былі мабілізаваны на выкананне рашэнняў СНК БССР аб павелічэнні вырабу прадметаў хатняга ўжытку.

За дзесяць месяцаў Беларускае савет непаду прадукцыі на 34 мільёны рублёў. У вялікім прырве знаходзяцца аслабіла тав. саліны, якія выпраўляюць прадметы шырокага спажывання. Яны неадалі на 29 мільёнаў рублёў прадукцыі.

Важнейшае месца ў сістэме прамкааперацыі павіны заняць арцель і пэкі на рамонт і бытавому аслугоўванню насельніцтва. Аднак на гэтым участку справа арганізавана выключна дрэнна.

Стыханаўскі рух у сістэме прамкааперацыі разгорнут зусім слаба. Праўда, і тут ёсць нямаля выдатных людзей, адданых справе. Але іх ініцыятыва заглушаецца. Кіраўнікі некаторых арцель і не падтрымліваюць стыханаў, неадасткова адпавядаюць гэты магучы народны рух.

Траіцкіска-бухарынскія шпіёны, шкоднікі, дыверсанты нанеслі вялікую шкоду прамысловай кааперацыі. Але вынікі шкодніцтва ў гэтай сістэме ліквідуецца зусім слаба. Да гэтага часу канчаткова лішч не выкаранены сямейнасць, спекуляцыйныя тэндэнцыі, самазабеспячэнне.

Нарада павіны з усёй ратучасцю ўскрыць буйнейшыя недахопы работы арцель і прамсаюзаў, ускрыць прычыны ганебных прырваў.

Аднак ход спрэчак паказвае, што многія таварышы скарэстаўваюць трыбуны нарады для скарэ аб дрэнным забеспячэнні. Выступіўшы на рашчынні пасляжыні т. Буроваў, Караткевіч, Дворкін і ішчыя гаварылі галоўным чынам аб дрэнным забеспячэнні.

Няма сумнення, што ўдэльнікі рэспубліканскай нарады на аснове шырока разгорнутай большэвіцкай крытыкі і самактыўнага вынявляе ўсе недахопы, якія тармозяць работу прамысловай кааперацыі.

8 снежня ў Крэмлі Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР М. І. Калінін уручыў ордэн Леніна народнаму пэсіру Кааперацыя Даміанаў. НА ФІЛІМКУ: М. І. Калінін вышчэ Даміанаў з высокай ўзнагародай. Фото С. Ласкутова (Фотарэдакцыя ТАСС).

У СНК СССР і ЦК ВКП(б) АБ РАЗМЕРКАВАННІ ГРАШОВЫХ ДАХОДАЎ У КАЛГАСАХ

У сувязі з паступіўшымі халавіцтвамі мясцовых органаў і калгасаў Савет Народных Камісараў Саюза ССР і Цэнтральны Камітэт ВКП(б), у змену паставомам СНК Саюза ССР і ЦК ВКП(б) ад 19 красавіка 1938 года, і прадставілі:

Завяршыць артыкул 12-ты Прымаланага Статута сельскагаспадарчай арцель і наступным відзе:

«12. З атрымліваемых арцелью грашовых даходаў арцель:

- уносіць дэжрэве ўстаўноўлены законна падаткі, робіць страхавыя плачжы і зварот грашовых сроду у першачарговым парадку;
- робіць неабходныя расходу на бягучыя вытворчыя патрэбы: як-та: бягучы рамонт сельскагаспадарчых прылад, ляжэнне жывёлы, барацьба са шкоднікамі і т. п.;
- пакрывае адміністрацыйна-гаспадарчыя расходу арцель, выдзяляючы на гэта не больш 2-х процантаў грашовых даходаў;
- выдзяляе сродкі на культурныя патрэбы: як-та: падрыхтоўка калгасных катраў, арганізацыя ясляў, дзіцячых пляцовак, устроўства радзіў і т. п.;
- паўнаўне неададзены фонд арцель для правядзення расходу на пакучку сельскагаспадарчых прылад і жывёлы, аплату будаўнічых матэрыялаў, расліты з рабочымі, прыгварэнымі на будаўніцтва са стварэння.

Адлічэнне на паўнаўне неададзены фонд арцель робіцца ў зэрнавых раёнах у размеры не менш 12, але не больш 15 процантаў, у раёнах тэхнічных культур і жывёлагадоўчых у размеры не менш 15, але не больш 20 процантаў ад грашовых даходаў арцель;

е) усе астаўшася суму грашовых даходаў арцель арцель размяркоўвае паміж членамі арцель на працяглае. Усе даходныя паступленні абавязва за валіваюцца ў прыход арцель не пазней дня іх паступлення.

Як на даходныя паступленні, так і на расхаваныя сродкі праўленнем арцель складаюцца галавы каштары, які ўстаўна ў сілу толькі пасля завяржэння агульным сходам членаў арцель.

Расхаваныя сродкі праўленне можа рабіць толькі на тых артыкулах, якія прадугледжаны каштарам, — самавольнае перасоўванне сродкаў з артыкула ў артыкул расходу каштары праўленнем не дапускаецца і для перасоўвання сродкаў з артыкула ў артыкул праўленне абавязана па рашчэнні дэзюму агульнага схода.

З завяржэння агульным сходам калгаснікаў галавога расходу каштары на вытворчыя патрэбы, калгасна праўленне да канчатковага выствянення віду на ўрады прама расходваць не больш 70 процантаў праўдугледжаных каштарам расходу. Астатні 30 процантаў астаўна ў рэзерве і расходуцца толькі пасля канчатковага выствянення віду на ўрады і пасля рашчэння агульнага схода калгаснікаў.

Свае свабодныя грашовыя сродкі арцель трымае на свам бягучым рахунку ў банку ці ў ашчэткае. Спісанне з бягучага рахунку робіцца толькі па загаду праўлення арцель, які дзейны пры наяўнасці попісу старшыні і рахунковага арцель.

У Ленінградзе адкрыты помнік С. М. Кіраву

КРАІНА РАДАСНА СВАТКАВАЛА ДЗЕНЬ СТАЛІНСКОЙ КАНСТЫТУЦЫ

УРАЧЫСТЫ ПЛЕНУМ МЕНСКАГА ГОРСОВЕТА

5 сьнежня ў Беларускай дзяржаўнай опернай і балетнай тэатры адбылося ўрачыстае пасяджэнне Менскага гарадскога савета сумесна з партыйнымі, савецкімі, профсаюзнымі, камсамольскімі і грамадскімі арганізацыямі, прысьвечанае Дню Сталінскай Канстытуцыі.

У глыбіні сцэны, уталаючы ў чырвоным акасаміе, высіла барельеф Леўіна. Насупроти, на п'едэстале ўзвышаюцца вялікі бюст таго, чым імем названа самая дэмакратычная ў свеце Канстытуцыя СССР, тварца яе—І. В. Сталіна. Над сцэнай висіць велізарны лозунг—«Нахай жыць Сталінская Канстытуцыя—аснова жыцця і шчасця ўсіх народаў СССР!»

Стоячы, пад бурны апладысменты, пленум выбірае гонарары прэзідыя, у складзе членаў Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з таварышам Сталіным, а таксама таварышаў Дзімітрава, Тольмана і Хосе Дыяса. З асаблівай слай гучыць аўдыяграфічнае прывітаньне ўрачыстага пленума таварышам Сталіна. У зале раздаюцца воклічы прывітаньняў.

У гонар самага дарагога і любімага, хто доўгі час і радзіць народам, хто, як родны бацька, клопацца аб працоўных—у гонар вялікага Сталіна.

З дакладам аб другой гадавіне з дня зацвярджэння Надзвычайнага VIII Усеагульнага з'езда Саветаў Сталінскай Канстытуцыі выступіла старшыня Вярхоўнага Савета БССР, сакратар ЦК КП(б) тав. Грэвава.

Багачам лічаў і фактаў дакладчыца паказаў велізарны перамогаў сацыялізма ў нашай краіне, атрыманы пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна, дружбу народаў СССР, роўніцу паміж фальшывай буржуазнай дэмакратыяй і сапраўднай сацыялістычнай дэмакратыяй у нашай краіне.

Кожны раз пры ўпамінанні імя тварца Канстытуцыі СССР таварыша Сталіна пленум наладжвае бурны аўдыяграфічны гонарар правадзіць у гонар вялікага правадзіць.

Пад доўга не маўляючы гом апладысменты пленум паслаў прывітаньне тэлеграфам таварышам Сталіну.

Пасля ўрачыстага пленума адбыўся вялікі канцэрт.

5 сьнежня ў Менскім тэатры оперы і балета адбылося ўрачыстае пасяджэнне пленума Менскага гарадскога савета сумесна з партыйнымі, савецкімі, профсаюзнымі, камсамольскімі і грамадскімі арганізацыямі, прысьвечанае Дню Сталінскай Канстытуцыі. На здымку: старшыня Вярхоўнага Савета БССР, сакратар ЦК КП(б) тав. Н. Г. Грэвава выступае на пленуме з дакладам аб другой гадавіне Сталінскай Канстытуцыі. Фота Масяева (Саюзфот).

ПА ГАРАДАХ І РАЁНАХ РЭСПУБЛІКІ

УСЕНАРОДНАЕ ТАРЖАСТВО

ВІЦЕБСК

Вечар 5 сьнежня. Горад напаяняеца багатай музыкай.

Роўна ў 5 гадзін вечара пачалося факельнае шэстэе працоўных у гонар Дня Сталінскай Канстытуцыі.

...Плошча Леніна. Фасад тэатра ўпрыгожан сцягамі, над якімі высіцца партрэт тварца Канстытуцыі—вялікага Сталіна.

Вось да плошчы з Ленінскай вуліцы набліжаецца першае калона дэманстрацыі. Гэта ідзе 8-тысячны калектыў рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых пачошна-трыкатажнага гіганта фабрыкі «КІМ». Агні многіх тысяч факелаў асвятляюць плошчу, велічны помнік Вязіміру Ільічу Леніну. Кімаўці праходзяць, асветленыя факеламі велізарныя партрэты кіраўнікоў партыі і ўрада.

...Міма трыбуны праходзіць калона чыгуначнікаў, якая ідзе пераходзячы чырвоныя сцягі ўпрыгожаны і паўгадзінна Заходняй чыгункі, заваяваныя ў сацыялістычным спарніцтве за дзёнаў падрыхтоўку да работы ў зямных умовах.

...Дуць прафесары, студэнты вучэбных устаноў горада, урачы, навушнікі, рабочыя і работніцы швейніцы, металісты, абутнікі.

У афармленні кожнай калоны адлюстраваны выдатны дасягненні сацыялізму народа, заваяваны пад пераходзячымі сцягам партыі Леніна—Сталіна, пад сцягам Сталінскай Канстытуцыі.

Факельнае шэстэе працоўных Віцебска з'явілася шэстэе працоўных адносна і згуртаванасці савецкага народа вакол партыі Леніна—Сталіна, вакол савецкага ўрада.

У факельным шэстэе прыняла ўдзел 40.000 працоўных горада.

ВІЦЕБСК (Нар. «Звязды»).

ГОМЕЛЬ

Дзень 5 сьнежня—другую гадавіну з дня прыняцця Сталінскай Канстытуцыі—працоўныя Гомеля правялі, як вялікае народнае свята. Вуліцы горада ўпрыгожаны транспарантамі, лозунгамі і шматлікімі партрэтамі кіраўнікоў партыі і ўрада. На гарадской плошчы імя Леніна ўстаноўлены вялікі партрэт тварца Канстытуцыі—вялікага Сталіна і гербы 11 саюзных рэспублік.

Рабочыя, стаханавцы горада адзна-

чалі ўпамінальную дату новымі вытворчымі перамогамі. Перадавое прадпрыемства Гомеля—фабрыка «Палес-друк» 4 сьнежня дэмастравала выкананае гадавое вытворчае заданне. Прамысловы вынік выканала свой дэстапаляўскі план на 101,1 проц. Выпушчана прадукцыі на 20.238 тысяч рублёў.

4, 5 і 6 сьнежня на прадпрыемствах, ва ўстановах горада праводзіліся гутаркі і даклады аб Дні Канстытуцыі. Вечарам у клубах адбыліся ўрачыстыя пасяджэнні, на якіх выступалі дэпутаты Вярхоўнага Саветаў СССР і БССР.

5 сьнежня ў клубе імя Леніна пры перапоўненай зале адбыўся ўрачысты сход чыгуначнікаў Гомельскага вузла. ГОМЕЛЬ (Нар. «Звязды»).

Вечарам 4 сьнежня ў гарадскім тэатры адбыўся ўрачысты пленум гарадскога савета, прысьвечаны Дню Сталінскай Канстытуцыі.

Урачыстыя сходы адбыліся таксама ў клубах горада.

У пасёлку дрэвапрацоўчага камбіната Усеагульнай ўвагу прыцягваў клуб дрэвапрацоўчыкаў. Заліты святлом будынак клуба быў ўпрыгожан велізарным партрэта таварыша Сталіна.

4 сьнежня ў клубе быў праведзены наліцзены для рабочых камбіната. 5 сьнежня тут адбыўся вялікі вечар для рабочых камбіната, фанернага заводу імя Кірава і заводу № 4. Выступалі джаз-аркестры і гурткі мастацкай самадзейнасці.

Урачыста святкавалі Дзень Сталінскай Канстытуцыі працоўныя пагранічнай Полацкай аддзялення. Адбыліся радасныя сустрэчы дэпутатаў са сваімі выбаршчыкамі. З дакладам перад працоўнымі было 11 выбарцаў ўдзельнічаў выступіла дэпутат Вярхоўнага Савета БССР, нарком асветы тав. Уралава.

На ўрачыстым пленуме горадскага савета дакладам выступіў дэпутат Вярхоўнага Савета СССР тав. Сельх.

Вечары, прысьвечаны ўсенароднаму свята, адбыліся на ўсіх прадпрыемствах і ў калгасах.

Ірка гарэлі агні ў дамах калгаснікаў сельгасарпелі «Чырвоны Дзедун», Сосніцкага сельсавета. Напая-

ПОЛАЦК

Урачыста святкавалі Дзень Сталінскай Канстытуцыі працоўныя пагранічнай Полацкай аддзялення. Адбыліся радасныя сустрэчы дэпутатаў са сваімі выбаршчыкамі. З дакладам перад працоўнымі было 11 выбарцаў ўдзельнічаў выступіла дэпутат Вярхоўнага Савета БССР, нарком асветы тав. Уралава.

На ўрачыстым пленуме горадскага савета дакладам выступіў дэпутат Вярхоўнага Савета СССР тав. Сельх.

Вечары, прысьвечаны ўсенароднаму свята, адбыліся на ўсіх прадпрыемствах і ў калгасах.

Ірка гарэлі агні ў дамах калгаснікаў сельгасарпелі «Чырвоны Дзедун», Сосніцкага сельсавета. Напая-

радзілі свята была пушчана калгасная электрастанцыя. Весела было ў калгасным чырвоным кутку.

На пленуме Сосніцкага сельсавета прысутнічала 150 чалавек. Пасля даклада выступілі калгаснікі, яны славілі Сталінскую Канстытуцыю і яе вялікага тварца—любімага Сталіна.

РАДЫСАУ

Радасна правялі другую гадавіну прыняцця Сталінскай Канстытуцыі працоўныя горада і раёна.

На сходзе працоўных Нова-Барысава з дакладам выступіў дэпутат Вярхоўнага Савета БССР—намеснік старшын Соўнаркома тав. Захараў. Пасля даклада выступіў гурткі мастацкай самадзейнасці запалавай фабрыкі. Урачыстыя вечары адбыліся на шклозаводе, ў клубе камбіната «Комінтэрн» і ў Доме піонеру. 5 і 6 сьнежня ў кінатэатры «Першае маі» быў наладжаны калектыўны праглед фільма «Чалавек з ружом» школьнікамі горада. Выдатны фільм прагледзела 1350 дзяцей.

У Доме сацыяльнай культуры Лодзішчэга сельсавета адбыўся ўрачысты вечар калгаснікаў сельгасарпелі «Хваля равоўніцы» і «Палітдэзале». Прысутнічала 400 чалавек. У заключэнне вечара быў наладжаны канцэрт мастацкай самадзейнасці вучняў пачатковай сярэдняй школы.

ЧАВУСЫ

Радасна адсвяткавалі другую гадавіну вялікай Сталінскай Канстытуцыі працоўныя раёна.

5 сьнежня ў святочна ўпрыгожанай зале кінатэатра адбыўся ўрачысты пленум гарадскога савета. З дакладам аб другой гадавіне Сталінскай Канстытуцыі выступіў тав. Арлоў.

Узровеньні пленума паслаў і прывітаньне тэлеграфам правадзіць народу, тварца самай дэмакратычнай у свеце Канстытуцыі—Іосіфу Вісарыянавічу Сталіну.

Ва ўсіх сельсаветах, калгасах, на прадпрыемствах і ўстановах раёна адбыліся ўрачыстыя вечары, прысьвечаны Дню Сталінскай Канстытуцыі. Пасля ўрачыстых сходаў усе адбыліся пазак гуртковай мастацкай самадзейнасці.

ЧАВУСЫ (Нар. «Звязды»).

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ

ДЗЕНЬ ЛІКАВАННЯ

Урачыста і радасна, з велізарным удзімам правялі працоўныя Савецкага Саюза ўсенароднае свята—Дзень прыняцця Сталінскай Канстытуцыі. Святкаванне вылілася ў новую магутную дэманстрацыю адданасці і любівага народаў СССР да савецкай улады, большасці партыі, да арганізатара і нахніцеля ўсіх нашых перамог, тварца самай дэмакратычнай у свеце Канстытуцыі—вялікага Сталіна.

МАСКВА. Прасторныя плошчы сталіцы выглядаюць па-святочнаму. Тут выраслі імпрывізаваныя эстрады, з'явіліся радыёперадачы, гуртанкі з лухавымі аркестрамі. На заводах праводзілі ўрачыстыя вечары і балы.

Да позняй ночы весілілася святочная сталіца.

У гонар свята адбыліся вялікія спартыўныя спаборніцтвы, мотакрос на паршніста Машыны.

ЛЕНІНГРАД. У дамах культуры і клубах адбыліся вечары, прысьвечаны ўсенароднаму свята. Тысячы ленынградцаў прымаілі ўдзел у святочных гуляннях.

Ва ўсіх раёнах адбыліся святочныя балы. Грандыёзна агульнаралскі балкарнавал быў праведзены ў Палацы культуры імя С. М. Кірава.

Цікава і весела прайшлі святочныя гуляні і балы, прысьвечаны Дню Сталінскай Канстытуцыі ў Доме культуры промкааператыві, клубе імя Газа і інш.

КІЕВ. З раніцы 5 сьнежня ў клубах і дамах культуры, школах адбыліся ладныя раінікі. Вечарам запалілася святочная ілюмінацыя.

З усіх канцоў горада накіраваліся вялікія караваны, дзе адбыліся ігульнаралскія народнае гуляння. Многалюднае гуляніе адбыліся таксама ў раённых парках.

Ва ўсіх клубах горада праведзены ўрачыстыя вечары, канцэрты. У кінатэатры дэманстраваліся фільм «Давлад таварыша І. В. Сталіна аб праекце Канстытуцыі СССР на Надзвычайным VIII Усеагульным з'ездзе Саветаў». У тэатрах ішлі лепшыя творы савецкіх драматургаў і кампазітараў.

ТЫЛІСІ. Сталіца ордэнаоноа Грузія яшчэ напарэдалі Дня Канстытуцыі апрадуцаў ў святочны аарал.

На прадпрыемствах, ва ўстановах, навуцальных установах адбыліся ўрачыстыя сходы, вечары самадзейнасці. Дзесяткі экскурсіі выехалі на радзіму таварыша Сталіна ў горад Горы. Многі працоўныя наведвалі тбіліскі філіял музея В. І. Леніна.

АЛМА-АТА. Сталіца Казахотана расцвіла сцягамі, лозунгамі, транспарантамі. Шчаслівы, радасны Дзень Сталінскай Канстытуцыі тут адзначалі сходамі, вечарамі, гутаркамі.

Перадвая прадпрыемствы рэспублікі дэмастравалі выдатны свае вытворчыя планы. На заводзе Урала апрадуцавала першая партыя балхашскай медзі.

БРЭВАН. На сталіцыне «Дынама» адбыўся агульнаралскі мітынг, прысьвечаны Дню Сталінскай Канстытуцыі. На мітынг прысутнічала звыш 20 тысяч чалавек.

Вечарам на плошчы імя Леніна адбыліся масавае народнае гуляння, у якім прымала ўдзел 40 тысяч чалавек.

ЗАХОДНЯЯ ГРАНІЦА БССР

Ва ўсіх падрадазалежных Н-скага пагранічнага аддзяленнях вечары, прысьвечаны другой гадавіне прыняцця Сталінскай Канстытуцыі. З захваленнем байцы і камандзіры судзілі яшчэ раз плашчкі з гістарычным дакладам таварыша Сталіна на Надзвычайным VIII Усеагульным з'ездзе Саветаў. На асобныя заставы ў гэты пагранічна-кавалерыйскі прышлі калгаснікі. Гэта была радасная сустрэча слаўных часавых савецкіх рубажоў са сваімі памочнікамі. Калгаснікі гаварылі аб шчаслівым і радасным жыцці і сваёй гатоўнасці ўсімі сіламі абараняць сваю вялікую радзіму. Ватым былі наладжаны масавае гуляні.

Ірка быў ўпрыгожан клуб атрада.

Пры ўваходзе—вялікая выстаўка, прысьвечаная Сталінскай Канстытуцыі. Тут-жа паказана, як пагранічнікі выконваюць свяцённы абавязак грамадзяніна СССР, змешчаны партреты лепшых пагранічнікаў, выдатнікаў баявой і палітычнай вучобы, маючых рал за трыманніў парушальнікаў граініцы.

На вечары ў клубе пасля даклада аб Сталінскай Канстытуцыі пагранічнікі, камандзіры і іх баявыя падругі ладзілі стравалі сваю роснастаўную мастацкую самадзейнасць. Горда гучала песня аб тварцу Канстытуцыі вялікім Сталіне, выкананая струнным аркестрам пагранічнікаў. Па майстэрку былі выкананы рэволюцыйныя і народныя песні і танцы.

УРАЧЫСТЫ ВЕЧАРЫ У ДОМЕ ЧЫРВОНОЙ АРМІІ

5 сьнежня байцы, камандзіры, палітработнікі БАВА і іх семі сабраліся на ўрачысты вечар у менскім Доме Чырвонай Арміі, каб дастойна адзначыць другую гадавіну Сталінскай Канстытуцыі. Пасля даклада адбыўся канцэрт і праглед новага фільма «Валікае сарава».

Наведвальнікі знаёмліліся з выстаўкай, прысьвечанай вялікай Сталінскай Канстытуцыі.

6 сьнежня тут быў арганізаван дзень адпачынку адной часткі. Байцы і камандзіры цікава правялі гэты дзень.

Да позняга вечара адбыліся масавае ігры і танцы.

У вядомым басейне Дома Чырвонай Арміі ў гонар гадавіны Сталінскай Канстытуцыі адбылося водае свята. Прымаілі ўдзел лепшыя плаўцы Менска. Устаноўлена 10 новых усёагульна-рэкордаў і 2—усеагульных. Усеагульныя рэкорды ўсталявалі: вучань спартыўнай школы гарадскога аддзялення народнай асветы Дурэйка, які праплыў 400 метраў сталем «брас» за 6 м. 24 с., і сын ваеннаслужачага Крукаў, які праплыў 100 метраў на спіне за 1 м. 23 с.

Сталінскай Канстытуцыі, аб любімым і вялікім другу дзяцей—Сталіне. Затым піонеры чыталі вершы Джамбула і Стальскага. Вечар закончыўся канцэртам.

У палацы з дзеньмі праведзены гутаркі аб другой гадавіне Сталінскай Канстытуцыі. На гэтых гутарках прысутнічала больш паўтары тысячы чалавек.

СУСТРЭЧА ПІОНЕРАЎ З ДЭПУТАТАМІ

Весела правялі ўсенароднае свята шчаслівыя савецкія дзеці. У Менскім палацы піонераў і акіябрат была наладжана сустрэча піонераў 10 лепшых піонерскіх атрадаў горада з дэпутатам Вярхоўнага Савета СССР, даччы ордэнаоноа тав. Навікім і дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР кампазітарам тав. Туранковым.

Тав. Навікім у цёплай прывацельскай гутарцы расказаў дзецям аб значэнні

тамітэнкаў прамасловых арпелей Менска. Удзельнічала 200 гранатамітчыкаў. Пяршыства заваявалі члены арпелі «Меткаапрамонт» тт. Хасіновіч і Оўчунка. Каманднае пяршыства заваявалі арпелі імя XVI міжнароднага юнацкага дая і імя Крупскай.

У ГОНАР СВЯТА

5 сьнежня ў гонар Дня Сталінскай Канстытуцыі менскі аўта-мотаклуб арганізаваў аўтамотапрабег па гораду. У ім прыняла ўдзел 40 вадзіцеляў матацыклаў.

На ўсебеларускім стадыёне адбыліся агульнаралскія спаборніцтвы грана-

сараў, падбадэрава іх і, не веваючы на зольны, сіберны вепер, нібы смеючыся з непогоды, голымі рукамі устаўляе трубы, зашрубювае балты.

— Вось яно як робіцца, хлопчыкі!—горда гаворыць выдатны майстар, здаволены сваёй работай.

Слесары адзяджаюць у Оршу. А па правадах, апералжачы іх, ужо бегуць словы кароткай тэлеграма: «Снабжэне валод адноўлена». Ля адрамантаванай валдакці спыняюцца паравозы і шырокім напорным струменем хлестца вада ва ўстаноўныя тэндэры.

Не адзін раз, шануючы немалявалі голы Васілія Арпёмавіча, прававалі майстры і брыгадзіры вывалялі яго ад паяра паяздак на лінію. Кідаліся на самую тонкую дыпламатыю і—пасавалі. Рамонт валдакчак слесар Шурмін лічыць сваім натуральным і законным правам і адмаўляцца ад яго не хоча.

Дыпламаты майстрам у складанай і далікатнай дыпламатычнай «вайне» з Васіліем Арпёмавічам мог хіба адзіны толькі начальнік часці водаснабжэння. Але за яго дапамогай не звярталіся, і проста не спадзяваліся на поспех.

Паслаў начальніка водаснабжэння займае Пётр Васільевіч Шурмін—роўны сын Васілія Арпёмавіча.

Дружба, што так цесна звязвае майстра водаснабжэння Шурмінных,—гэта тая новая, народжаная ў нашы дзёныя дні дружба, што згуртавала танкавыя экіпажы братаў Міхеевіч, братаў Навікіч. Гэта дружба, якая грунтуецца на высокім пачуці сацыяльнага патрыятызма,—цудоўнае, хваляючае аднае членаў адной сямі, невялікай ячэйкі аддзялення рады. Не савецкіх грамадзян, якія аддаюць усе свае сілы на справу сацыялізма,

на гэтай аснове ўмацавалася вытворчая дружба Шурмінных.

І гэта яднанне ў адданасці працы перамагае нават узрост.

Быў час, калі Васілію Арпёмавічу далікатна напаміналі пра яго заслужанае права на адпачынак. Яшчэ нядаўна ў хатніх размовах прыгавалі яму артыкул Сталінскай Канстытуцыі пра забяспечаную стараць. Васілію Арпёмавічу дабрадушна ўсімхаўся ў баралі і хітравата пазіраў в-пад акулараў. Ён ведаў, не толькі гэты артыкул, ён ведаў і іншыя артыкулы Сталінскай Канстытуцыі. У іх запісаны ўсе вялікія правы савецкага грамадзяніна, запісана і права на радзіць творчай працы.

Шмат год прыносіла прада Васілію Арпёмавічу толькі прыкрас неадаўленне. Яна адбірала ўсе сілы, яна опусташала жыццё. І толькі, калі мінула 55 год яго пакутнага жыцця, спазнаў слесар Шурмін, што праца можа хваляваць неаблімым радасцю.

І гэта радзіць яму даражэй за ўсё, ён не адмовіцца ад яе, пакуль ёсць у руках сіла.

Лічце падлеткам, а потым і юнаком, горбуй опіну Васілію Шурмін у паяжкі працы на шырокіх гонях паявоў і падланкаў. 26-гадовым мужчынам пайшоў ён з вёскі Шахава на прымышліны кліт паравозных гудкоў, наступіў чорнарабочым у Арпанскае лаго. Тут, думалася, зойдзецца лепшая доля. А была яна такая, як і на сёла. Рабочы дзень лічыўся дзесяцігадзінным, але вымерванне яго было такое-ж як у паявоў—дакладнае, беспамылковае, не патрэбны былі і гадзінікі: працавалі сад паяма да цямна».

Азіраючыся на вокрыты начальства, рабуй Шурмін чорную работу ў дэпо,

прымышаны падслугоўваць «пану механіку», палносьчы яму кудерак, ездзіў за казгара на паравозе, пры цяжым мігненні газуці ў познія вечары шабрыў залатнікі—набываў кваліфікацыю слесара.

Змораны, агадаліся прыходзіў дадому. З гэтой пары, залюбіўшаў халішку, на яго глядзель бедыны, стомлены твар жока. На 12—15 рублёў, заробленых за месяц у дэпо, паяжа было пражыць сямі, і жока слесара Шурміна падрывалася над мыццём баліны стацыйнага буфета, чыгуначнага начальства.

Пазвоўленыя матчынага догляду, раслі дзеці. Вось чатырохгадовы Пеця, ка ноіць на надзкіх рудцах, астрычку Мано, —не дагладзеў, зазавоўся, упала сястрычка і на доўгія годы засталася памятка—шрам на лбу... Вось большыя—Владзімір і Георгій аспарожна тупаюць па вуліцы, на выпрастаных руках у іх ляжаць чысты вымыты кашулі, калыныя каўнерыкі—сыны праці Шурмінвай нуць бялізну казачыкам..

Прышоў Кастрычнік. Іншы парадкі ўсталяваліся на чыгуначы. І адчуў Васілію Шурмін, што і ён чалавек Роўны ўсім, не бюслоўны паяжак. Яго працоўны дзень не вымерваецца ўсходам і заходам сонца, прадуе ён вёсем гадзіна, прадуе для сваёй сацыялістычнай дзяржавы. Дзяржава клопацца аб яго сямі, дзецях.

І талы знайшлася радзіць у працы і новыя ўлюбёныя адносіны да яе.

З вялікай стараннасцю, аддаючы ўсе за доўгія годы бабытны веды справе, яка стала любімай і роднай, прадуе Васілію Арпёмавіч Шурмін. Ён лепшы ўдарнік у майстэрні водаснабжэння, ён адзін з першых стаханавцаў-краваносаўцаў вузла. Сталінскі нарком Лазар Майсеевіч Кагановіч адзначыў выдатную работу 76-гадова-

га стаханавца Шурміна і ўзнагародзіў яго ў 1935 годзе значком «Ударнік сталінскаго прызыва». 1935 год прынёс стаханавцу Шурміну багата радасці. Ён быў у гэтым годзе на алібіе стаханавцаў-краваносаўцаў у Маскве, ён служыў прамоу любімага наркома, ён быў на Краснай плошчы, на велікім парадзе магутнай Чырвонай Арміі, ён бацьку вялікага Сталіна. Разам з стаханавцамі-чыгуначнікамі, разам з усім народам ён вітаў мудрага баявоў і настаяніка, які сарэў сваёй любобой і клопатамі ўвесь народ, які даў яму—слесару Шурміну вялікую радзіць творчай працы. Дзень, у які Васілію Арпёмавіч бацьку Сталіна, астаніна ў памяці як самы выдатны і светлы ў яго доўгім жыцці.

І з яшчэ большай энергіяй аддаецца рабоче стары слесар Шурмін. Ён не хоча абмінуць ні аднаго выезду на лінію, ён лічыць за гонар самую цяжкую, складаную работу. Гэта—пацуду гаспаalara. Яго найлепей выказаў сам Васілію Арпёмавіч, калі ў мільзным годзе раней тэрміну адзяджаў з курорта:

— Там усё маё,—адказаў ён на угаворы дактароў.—У сваім дэпо я, як дома. Апацуду, усё абхадзіў, аглядзёў—час і дадому..

Так і паехаў. Сёлета, калі Васілію Арпёмавіч адзяджаў у Алушцінскі санаторыі, сынам даваўся загадач дамаўляцца з ім, каб тэрмін ляжання не быў сарваны. Сыноў сваіх Васілію Арпёмавіч паяжае, да галасы іх прыслухоўваецца.

— Харэшны пашпарты сынам выдала савецкая улада!—гаворыць ён. На шырокую дарогу вывела, на радаснае жыццё. Владзімір—бухгалтар дэпо, Георгій—электрамеханік, Пётр—на майёй ліній пайшоў і начальнікам маім з'явіўся... Самы малодшы—Нікалай ахоўвае марскія граініцы радзімы на Далёкім Усходзе. Усе добра пра-

цуюць... Пётр і Нікалай выковалі пачэснае заданне—прапавалі на чыгунке Далёкага Усходу. Георгій—грамдэскі работнік, старшыня мясцома. Добрымі ўзнакмі парадкавалі мясе дзеш. Растуць мае ўзукі—высёлыя, зялёныя. Дзевяць іх у мяне. Стараўшая ўнучка ў Маскве, вучыцца ў Інстытуце замежных моў. І ва ўсіх маіх унукаў яная доля ў жыцці. Ён асвятляе сонца Сталінскай Канстытуцыі.

Прагудзеў гудок. Васілію Арпёмавіч Шурміна ідзе з працы дадому. Ён спыняецца ля свайго азулка. Якраз, наоупроч, за каляямі, стаіць невялікі жоўты будынак. Калі малодшы Шурмін прышоў працаваць на чыгунку, тут быў вакзал, пералі ім—некалькі пустых калей, крыху ўбаку—невялікае зморнае лаго. А шпер перад складаным сплячэнем калей узвышаецца прыгожы і багаты, лепшы ў БССР, вакзал, ад вялікага прасторага лаго ладуць пад назвай авышмагучыя паравозы—«Сосіф Сталіна», «Фелікс Дзяржынскі». Вось выдзе поезд паравоз «Серго Орджанікідзе»—паравоз, асцяпачы тэндэр-канлісатарам. Ён ролка палыходзіць да валдакчак. Але ніякай вытворчай «раўнасці» не адчувае да гэтай разумнай машыны слесар водаснабжэння Шурміна. Яго гаспадарчае вока песьціць кожны новы абыткі тэхнікі роднага транспарта.

Васілію Арпёмавіч напарачае ў азулак і прыбывае коду. Ён вясёлым радасною вестку: начальнік чыгункі спецыяльнай тэлеграфам паяжаваў і праміраваў арпанскіх работнікаў водаснабжэння—за ўзоруноу падрыхтоўку і ўтрыманне валдакчак. Валдакчак выдлаюцца пашпарты гатоўнасці да зымі,—калектыў арпанавцаў ішў на першае месца па чыгунцы. У гэтым калектыве прадуе Васілію Арпёмавіч, на чале гэтага калектыва ідзе яго сын.

Хв. ШЫННЛЕР.

ЗНОЙДЗЕНАЯ РАДАСЦЬ

Наўрад ці ёсьць у Арпанскім дэпо работчы, які не ведаў бы Васілія Арпёмавіча Шурміна. Спытаўсяся ў першага старчана дэпавіка, як прадуе слесар Шурмін—і вас абарэе цёплая спаданна ўсмешка:

— Шурмін?

— Тонам, які не дапускае супярэчэнняў, ваш субяседнік прамоціць.

— Нічога дэпавіка не скажам! Выдатна прадуе наш стары..

Вяліка перакананасць, шчыра паява чученца ў гэтых словах. Пяцьдзесят год прадуе ў Арпанскім дэпо Васілію Арпёмавіч Шурмін. Пойвегал і гэты доўгагадовы стаж амаль поўнаеца набываўся ў майстэрні водаснабжэння. Любіць, дасканала ведае сваю справу стары спрактыкаваны слесар. Акружаны ўсеагульнай любобой і павагай, спаданна і ўпэўнена робіць ён сваю непрыкметную, але адзяджаю ў складаным чыгуначным арганізме справу.

І аднак... Бываюць, аднак, у слесара Шурміна вельмі непрыемныя хвіліны. Яны бялюча ўпчымляюць яго гонар, вывадзяць з роўнавагі. У такіх хвілін хмурнее Васілію Арпёмавіч і голыя яго перарываецца ад вялікай крыўды:

— Хіба я горш за каго другога арабляю?

Цяжка ўстрымацца перад докарлістым позіракам старога слесара. І амаль наўсёбны брыгадзір або майстар, што наважыўся быць «накрыўдзіць» старога, бездапаможна адступнае. Тады выпростаецца высокая і моцная яшчэ пашчэ Васілію Арпёмавіча, ён клада патліва абірае свой інструмент і шпар ка крошчы да поезда. І воль лёне будзе ў Чапінска або ў Спаўншым пурчыць ля валдакчак буржалеўны голас—доўд

ЯК НАРКАМЗЕМ БССР РЭАГУЕ НА СІГНАЛЫ ПРАЦОЎНЫХ

Партыя патрабуе самага хуткага і ўсталяваў дагаворы на сігналы і скаргі працоўных з боку ўсіх партыйных, саюзных і грамадскіх арганізацый. Аб гэтым аднак забыліся ў Наркамземе Беларусі. Тут устанавілася бюракратычная сістэма, якая глушыць сігналы і скаргі калгаснікаў.

У ліпені месяцы брыгадай Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б была праведзена правэра пастаўнай учоты і рэзультат оцаркі і запісу працоўных у Наркамземе БССР. У рэзультат правэры казалася, што ў наркамзе знаходзіцца непрагледжаных 500 заяў, якія паступілі з пачатку года. Апрача гэтага, 1.160 заяў знаходзілася ў стадні ўрашэння.

Рэзка асуляўшы гэту бюракратычную практыку і абурэнню ячэўлівае а скаргі і сігналы працоўных з боку наркамзе, ЦК КП(б)Б даў канкрэтныя ўказанні, як наладзіць большэвільнае рэагаванне на пісьмы працоўных.

Прайшоў 3 месяцы. Паўторная правэра паказала, што ў Наркамземе не олькі не зроблі адпаведных вывадаў указанняў ЦК КП(б)Б, а наадварот, што больш бессаромна і злычынна адзельваюцца ад пісем працоўных, чым аказалася непрагледжаных, халіны паступілі ў наркамат 5-7 месячкі назад. У аддзелах наркамата многа скаргі нават не зарэгістраваны.

Ад калгаснікаў і аднаасобнікаў Беларускага раёна толькі за красавік і май месяцы ў Наркамзем паступіла 26 заяў. З іх у васьмі заявах калгаснікі кардыліся, што ў іх няправільна аб'явілі прыходзілі ўчасткі, у двух заявах калгасы пратэставалі супроць таго, што ў іх пашкодніку абраў сенажаці і т. д. Аднак, у Наркамзе не палічылі патрэбным рэагаваньне а сутнасці на ўказанні заявы.

У аддзеле кадрў знойдзена 46 непрагледжаных пісем. Многія дэмабілі-

заванія чырвонаармейскіх прасілі аддзел кадрў указаша паралак паступлення на розныя сельскагаспадарчыя курсы. Аддзел кадрў нават не пакапаўся адказаць на гэтыя пісьмы.

Такія ж «паралелі» існуюць у прыёмнай нармома тав. Калыцова. І тут тасамна мноства заяў і пісем астаюцца без рэагавання. Напрыклад, заява калгасніка М. В. аб беспарадках у адной МТС ляжыць непрагледжанай больш 3-х месяцаў. Такі ж лёс заявы тав. Качанава, паступіўшай 8 месяцаў таму назад, аб няправільным азначэнні яго з работы. Такіх прыкладаў можна прывесці вельмі многа.

Каб уніць сабе, наколькі бюракратычна ў Наркамземе адносіцца да скарг працоўных, можна прывесці такі факт: студэнт Горацкага тэхнікума Івановіч скардзіцца на дрэнныя ўмовы зучобы. Металыст аддзела кадрў тав. Тарачына палічыў наступную рэзалюцыю: «Секратару. Знаячы пералічы, а калі няма, прыкладзіце да справы, бо заява паступіла 22 лютага 1938 года, а мне яе пералічы 2 жніўня». На гэтым справа скончылася.

У апошні час аддзельнік наркамата, каб стварыць уражанне рэагавання, а па сутнасці аддзельнік ад скарг працоўных, цэлым пачамі перавышаюць пісьмы ў абласныя зямельныя аддзелы і іншыя ўстановы. Які лёс гэтых пісем, які імі займаюцца абласныя зямельныя аддзелы? Гэтым у Наркамземе ніколі не цікавіцца. А між тым, пры правэры ўстаноўлена, што сотні пісем, якія перасылаў у абласныя арганізацыі, астаюцца без рэагавання. Асабліва трэба адзначыць неабольшыя адносіны да рэагавання на пісьмы з боку Матіўскага абласнога зямельнага і яго начальніка тав. Трусува.

Права пачынаць з бяспрэчным, бюракратычным адносінамі да пісем працоўных. Пара вясці большэвільна прапарад у Наркамземе БССР і прыцягнуць да адказнасці тых, хто злычынна ігнаруе скаргі і сігналы працоўных.

Н. ТНАЧОУ.

Жыццё Чырвонай Арміі МАЦНЕЕ І ШЫРЫЦА СОЦСПАБОРНІЦТВА

У сацыялістычным саборніцтве імя XX-годдзя ленинска-сталінскага каманды і XXI гадыны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі балцы і камандзіры дабіліся вельмі зарнейшых поспехаў у баявой і палітычнай падрыхтоўцы. Выдатныя даты ў жыцці саветскага народа былі адзначаны камп'юнымі падарункамі майраўлізме. Памножылі рады выдатнак, яшчэ больш павысілася бяздоўнасць падраздзяленняў.

Комсамольцы тт. Махалонскі, Курцын, Ражоў, Быстроў і Марозаў за ўвесь вучэбны год не мелі ні адной паломкі, ні аднаго адваду ў рабоце складанай баявой тэхнікі. Іх зборна заўвабы на ўзроўні стане і поўнай баявой гатоўнасці.

Тав. Карэлін вывёў сваё аддзяленне ў першыя рады, на выдатна падрыхтаваў яго на ўсіх відах палітычнай і баявой падрыхтоўкі.

Вялікую актыўнасць праяўляюць малодшыя чырвонаармейскі тт. Пецялін,

Качакоў, Пятроў і інш. За кароткі перыяд прабывання ў часці яны выдатна авалоі ўсе вучэбныя дысцыпліны. Камандзіры падраздзяленняў тт. Краўчанка, Кузнецов, Саламацін і Ермаў амагі ўзначалі саборніцтва, і гэта забяспечыла поспехі. У падраздзяленні тав. Краўчанкі, напрыклад, большасць чырвонаармейцаў новага падаўнення выканалі першую стралковую зэдэц з баявой зброй на выдатна. Комсамалец т. Смірноў вывёў 30 атакі з 30 магчымых, тав. Дзямічэў—29 атакі, тт. Кузін, Багданавіч і Мядзведзь—на 28 атакі. Прыкладаў выдатнай работы можна прывесці вельмі многа. Яны сведчаць аб тым, што сацыялістычнае саборніцтва ў гонар XX-годдзя ВЛКСМ і XXI гадыны Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі перарасло ў масавы рух балцоў і камандзіраў, усё больш шыршыцца і мацнее.

І. ПРАУДЗІН.

ПРЫЗЫЎНІКАМ СОВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

(Пісьмо чырвонаармейца Першай Прыморскай Чырвонасцяжнай Арміі)

Таварышы прызыўнікі! Мне, калгасніку калгаса імя Ежова, Брагінскага раёна, выпала шчасце ўдзельнічаць у алборных баях з японскімі самураямі ля возера Хасан. Вораг — агалістая японская ванжычняя хапела захваліць кавалачка саветскай зямлі. Што з гэтага атрымалася — вядома.

З імем Сталіна ў сэрцы, з баявымі лозунгамі: «За Сталінскую Канстытуцыю», «За маці-радыму» плі ў баі і разбілі ворага балцы і камандзіры слаўнай Прыморскай Чырвонасцяжнай Арміі.

Ад моцнага ўдару з паветра і на зямлі зграя японскіх самураў у паліцы, не агядаючыся, уцякла з нашай тэрыторыі. На вышніх Зааэраінах! Вязьмяная, залезшая захваліць нашыя ямы, зноў развівацца і будзе развівацца пераможны чырвоны сцяг СССР. Недабрыя японскі саму-

раі абрабавалі з зарганіцы аборгальніцкую тэрыторыю, але яны хутка зымюлі. Намы артылерысты прымуслі іх уціхаірыцца. Калі яшчэ раз японскае або іншая другая зграя злучыцца ў вайну супраць сваёй зямлі ў наш саветскі агарод, яна атрымае такі адпор, што не знойдзе месца нават на сваёй тэрыторыі.

(Звяртаюся да вас, таварышы прызыўнікі Саветскай Беларусі. Лепш авалодайце вайсковыя справы, каб у Чырвонай Арміі прысці добра падрыхтаванымі. Вучыцеся метка стрэльні, ліха рубіць, смела валіць машыны, шырэй разгортвайце абаронную работу сярю працоўных, лепш рыхтуйцеся да баяў, калі нам іх навязуць) каб малай зрыбёй, з невялікімі стратамі разграміць ворага на яго тэрыторыі.

М. І. КУЛІЦІН,
удзельнік баяў ля возера Хасан,
артылерыст Прыморскай Арміі.

РАЗБАЗАРВАЮЦЬ КАРМЫ

ПЛЕНЧАНІЦЫ. Перадвая ферма калгасаў раёна свечасова і добраахотна падрыхтаваліся да зімоўкі. ЦФ калгасаў імя Энгельса, імя Кірава, імя Сталіна, імя Льюксембург і рад іншых добра рэвалі ўцяпленне хлявоў, поўнасцю абеспечылі жывёлу кармамі.

Так абстаіць справа на перадавых ормах. Але разам з гэтым значна зьямаць ферм калгасаў яшчэ і дагэду не падрыхтавала жывёлу цёплую сыту зімоўку. Так у калгасе імя Курнэва, Горнаўскага сельсавета, не замочана яшчэ будаўніцтва канюшні, а які сталец у гразі пад акрытым немы. У гэтым калгасе таксама не палітавана памяшканне для буйнай ратай жывёлы; у кароўніку не вешаліся нават вокны. Кармы для жывёлы забазарваюцца і неацяпляюцца выаткуваюцца. Усё гэта мала турбуе раўненне калгаса і яго старшыню тав. Ставера.

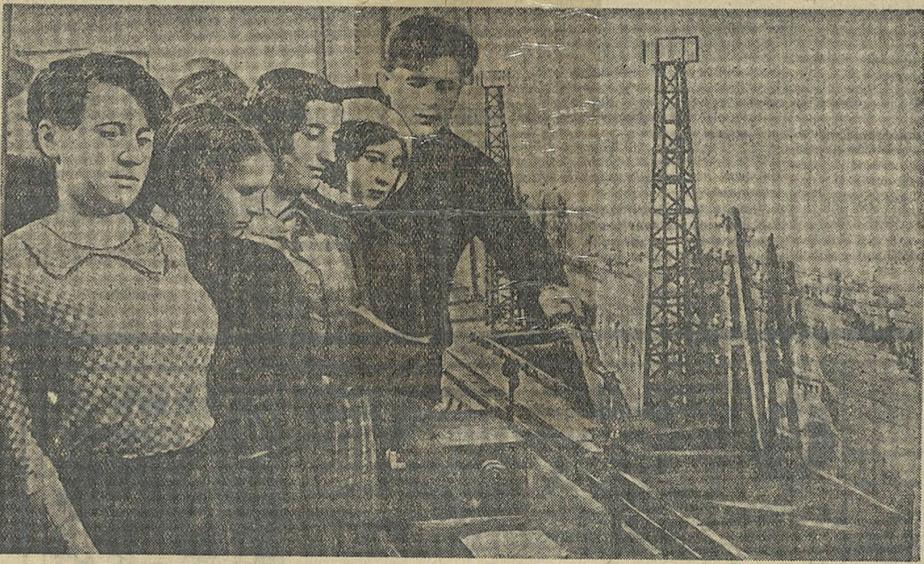
Дрэнна абстаіць справа з падрыхтоўкай ферм да зімоўкі і ў калгасах імя СНК БССР, Завішынскага сельсавета, «XX МОД», Крайскага сельсавета і ў радзе іншых калгасаў.

У раёне не вядзецца барацьба за развіццё выдатнае кармаў. У аддзеле «Актыўіот», Прусаўскага сельсавета, кармы раскрасаюцца, але стар-

шыня тав. Дышчэна не прымае ніякіх мер да раскрасаў калгасна маімаці. У трэцяй брыгадзе калгаса «Чырвоны Кастрычнік» па неахайнасці праўлення калгаса згніў стог саломы і частка канюшны. У калгасе «Зарна Советска» (старшыня тав. Чалаў) дапусцілі грубейшае парушэнне статута арцелі пры размеркаванні кармоў для жывёлы калгаснікаў. Тут кармы размяркоўваліся не па працягласці, а на кожную фуражную карову.

Аб усім гэтым добра вядома рабным кіраўнікам і ў прыватнасці загал чыку райамадла тав. Жукоўскаму, але рабныя кіраўнікі мала клопаціцца, каб як мага хутчэй падрыхтаваць жывёлу калгасаў і калгаснікаў цёплую і сытую зімоўку.

Вл. БЕЛІНІН.

У тэхнічным кабінете Віцебскага чыгуначнага вузла займаецца група малчына — намоўніку машыністаў. НА ВДЫМКУ: агляты на блайфрэм, тэлефоннаы і сігналізаты.

ПАД УЛАДАЙ ФАШЫСЦКІХ ВАРВАРАЎ

На працягу свайго больш чым пяцідовага прабывання за ўладае германскіх фашызмаў культурнае і сацыяльнае жыццё ў краіне пераўтварылася ў аднаго з чужых тэрыторый. З не дамоаю фашызм мае намер скарыстаць сацыяльную масу Германіі, як гартавалі маса ў развіццёвай новай сусветнай боіні. «Расваля тэорыя» фашызма прывяла, скрыць класавы актэр фашызмаў дыктатары, адкрылі дыктатары развіццёвыя элементы фінансавага капітала і памечыць.

Германскі фашызм «расваля тэорыя» прабуе ўзаконіць масавы тэрор, акраваны супроць працоўных мас і ачынальных меншасцяў Германіі. Та ачынальных меншасцяў дзюжны орам аяўляюцца, што «арыйскія крыжы» больш за ўсё ў асяроддзі арыстаратэ, афіцэраў, вышэйшага чыноўніцтва і буйнай буржуазіі. Выконваючы сацыяльны заказ свайх гаспадароў—бруна, Тысева і іншых прадстаўнікоў аналістычнага капітала, германскі ачынальнік імкнецца адлічыць увагу працоўных мас ад іх класавых вядзшлямак павяня нацыянальных меншасцяў і арганізацыі паграмаў яўрэйскага насельніцтва, раздуваючы вакот

гэтых владзействаў нястрымную шаліністэцкую прапаганду.

Сучасная Германія ўключае ў сабе многа нацыянальных меншасцяў.

У Германіі вядзецца каля 600 тысяч яўрэйскага насельніцтва. У германскай Вярхоўнай Сілезіі і ў ўсходняй частцы Германіі пражывае звыш мільёна паліякаў. Акрамя таго ва ўсходняй Прусіі жыве масаўра, якія блізі да паліякаў па мове, але адроўніваюцца ад іх па культуры. Іх колькасць дасягае 200 тысяч чалавек. На р. Эльбе, у раёне Дрэздэна захваліцца кампактная маса паліякаў славян (лужыцкія сербы-венды). Іх насельніцтва па 150 тысяч чалавек. Ва ўсходняй Прусіі — раён Тыльзіга насочен літоўцамі ў колькасці, перавышаючай 80 тысяч чалавек. У заходняй частцы Сілезіі жыве чэхі — да 50 тысяч чалавек. Далей, у германскай частцы Шлезвіга жыве каля 20 тысяч датчан.

Нарэшце, самай буйнай наменшасцю Германіі з'яўляюцца аўстрыйцы. Іх агульная колькасць дасягае 7 мільянаў чалавек. Германскі фашызм зусім сьвяжыма надкрэславае ўсюды, што аўстрыйцы з'яўляюцца тымі-ж немцамі. Але гэты далята не так. Многавязкова самастойнае існаванне аўстрыйскага народа сваю культуру, свае ярымы і свае звычкі, якія рэзка адроўніваюцца ад ачынальных асаблівасцей насельніцтва Германіі. Гэта розніца казваецца і ў мове. Германскі фашызм прабуе, наперакор гістарычным даным, скарыць сапраўднасць, каб холь я-небудзь апраўдаць наглы захват цэлай самастойнай дзяржавы ў Еўропе. У нашы дні гісторыя ў поўнай меры паўтараецца. Армія Германскага фашызма акупіравала раёны Судэцкай вобласці. Аб судэцкіх немцах можна сказаць тое-ж самае, што і аб аўстрыйцах. Захватам Судэцкай вобласці Гітлера павялічыў лік наменшасцяў у

Германіі звыш чым на 3 мільёны чалавек.

Такім чынам, сучасная фашызмаў Германія з'яўляецца многанацыянальнай дзяржавай.

Сацыяльны аналіз нацыянальных меншасцяў Германіі паказвае, што паўтарымаўнічная маса паліякаў, масураў, лужычан, літоўцаў, чэхав і датчан складаецца амаль выключна з нізка апылачывымі, некаваліфікаванымі рабочых, батракоў, бязземельных і малазямельных сялян. Удзельная вага буржуазіі германскай і славянскай і інтэлігентнай праслойкі сярэд гэтых наменшасцяў вельмі аязначная. Становіцца паліякаў у Германіі надзвычайна цяжка. Польскія рабочыя, занятыя ў металургічнай і вугальнай прамысловасці, складалі найбольш эксплуатаваны частку пролетарыята. Польскія ж насельніцтва, занятыя земляробствам, знаходзіцца пад ярмом пераважна прускіх юнкераў (памешчыкаў). На звыш чым мільянае польскае насельніцтва ў Германіі прыходзіцца ўсяго толькі 20 польскіх шпоў. У многіх выпадках польскаму насельніцтву забаронена гаварыць на роднай мове. Нават наглядзецца гвалтоўнае ўвядзенне нямецкай мовы ў бослужэбнай у польскіх касцёлах. Германскі фашызм літаральна на другі дзень пасля трыходу да ўлады разграміў усе культурныя нацыянальныя польскія арганізацыі, не гаворачы ўжо аб палітычных. Масавы тэрор супроць паліякаў не спыняецца да гэтага часу. Турмы і канцэнтрацыйныя лагеры перапоўнены лепшай часткай польскай меншасці ў Германіі.

Характэрна, што за апошнія годы германскі ўладам падана звыш 20 тысяч скаргаў на варварскае абходжанне мясцовых улад а паліякамі. Нават польская афіцыйная праса, не глядзячы на імпэрыяльную дружбу кіраўнікоў Польшчы і Германіі, вымушана

час ад часу ўзімаць пытаньне аб няжым ставодчыцы паліякаў у Германіі.

Польшча і Германія, выступаючы ў саюзе супроць чэхаславацкага народа пад крывадушным лозунгам «аборны братаў па крыві», саборнічаюць паміж сабой у спосабах прыгнечання паліякаў у Германіі і немцаў у Польшчы.

Яшчэ горш становіцца масураўскага насельніцтва ў Германіі. Масуры прадстаўляюць сабой бедную сялянскую масу. У рэзультатэ каланізатарскай палітыкі германскага фашызма масуры загнаны ў балоцістыя масоваці. Зусім вразумела, што яны не могуць пракарміцца на сваіх карпаківах, малурадлівых надзелах і вымушаны ісі ў кабылу да прускіх юнкераў і ў адлоцінства. Значная частка масураўскага сялянства прабуе за грашавую аарплату на чыгунках. Ні аб якой нацыянальнай культуры масураўскага меншасці не можа быць і гутаркі. Германскі фашызм лічыцца з ёю яшчэ менш, чым з паліякамі.

Літоўская наменшасць, як і дацкая, наогул не прызнаецца ў фашызмаў Германіі. Літоўцаў афіцыйна фашызмаў статыстыка вядзе каля 7 тысяч чалавек, у той час як яны складаюць больш 60 тысяч. Іх становіцца аналагічна становішчу масураў. Аб датчан фашызмаў «расваляе» гавораць, што дацкай меншасці ў Германіі наогул няма, а ёсьць толькі «падак на астраўныя шлезвігцы». Такое вярэзаванне дацкай меншасці цыгне за сабой і адпаведныя адносіны да яе.

Асаблівую цікавасць прадстаўляе лужыцкая нацыянальнасць у Германіі. Як вядома, лужыцкія сербы на працягу тысячы год жылі ў нямецкім акружэнні і здолелі захаваша ўсе асноўныя рысы свай нацыянальнасці, не глядзячы на ўмоўнае германізацыю, праводзімую ў апошніе стагоддзі. Германскі фашызм адразу-ж абурдзіў на лужычан. Перш за ўсё была забаронена газета на лужыцкай мове «Сербскае новыны», выходзіўшая з 1841 года. Забаронена ўсё, даволі развітая

ПЕРШЫ З'ЕЗД СОВЕЦКІХ МАСТАКОЎ БССР

6 снежня ў Менску ў клубе работнікаў літаратуры і мастацтва адкрыўся першы з'езд саветскіх мастакоў рэспублікі. З'езд абмяркуе рад наліжных пытанняў далейшага развіцця беларускага саветскага выяўленчага мастацтва і абмяркуе таксама статус саюза саветскіх мастакоў.

З'езд кароткай уступнай прамавай адкрыў мастак Гаўрыленка. Ён гаварыць, што мастакі — частка вялікага атрада саветскай інтэлігенцыі, якая служыць народу, згуртавана вакол большэвільскай партыі і яе правалара Вялікага Сталіна. У дні вялікага свята — Дня Сталінскай Канстытуцыі — мастакі Саветскай Беларусі разам з усім народам дэманстравалі сваю любоў і адданасць рэлізме, вялікай партыі Леніна — Сталіна. Мастакі палучаюць сваю голас прагесту да голсы многамільянага саветскага народа супроць дзікіх варварскіх паграмаў германскага фашызма. Яны ўпэўнены, што ў недалёкім будучым германскі народ жорстка адпомсціць фашысцкім ізвергам за сваю зьянаслаўленую ралізму.

Са справядлівым дакладам аб рабоце не арганітэта саюза саветскіх мастакоў выступілі на рашчым пасяджэнні з'езда скульптар т. Керэін. Ён заклікаў удзельнікаў з'езда з усёй абавязнасцю выкрасіць недахопы ў галіне выяўленчага мастацтва, усе перашкоды на шляху да новых вышшых культурных, усе промакі і парокі, якія былі ў рабоце арганітэта саюза саветскіх мастакоў. Трэба дабіцца, каб саюз саветскіх мастакоў стаў магутнай арганізацыяй, якая стаяла б на вышніх алказных эдалах, пастаўленых партыяй і ўрадам перад мастацтвам.

Вялікі недахопам даклала неабходна лічыць адсутнасць узначалі вялікіх творчых пытанняў у рабоце мастакоў.

На рашчым пасяджэнні з'езда паказалі аспрэкі па дакладу тав. Керэіна. Першым выступіў вядомы мастак г. Вінебока т. Лейтман. Недахопы на фронце выяўленчага мастацтва ён тлумачыць адсутнасцю ў нашай рэспубліцы поўнай сістэмы мастацкай адукацыі. Кожная мастацкая арганізацыя прапу абсаблена, без сувязі з іншымі мастацкімі арганізацыямі. І дрэнна тое, што гэтым пытаннем па сапраўднаму не займаюцца ні Наркамасветы, ні Упраўленне па справах мастацтваў пры СНК БССР. Гаворачы зусім правільна аб стане мастацкай адукацыі, тав. Лейтман аднак, вельмі неканкрэтна гаварыў аб Віцебскім мастацкім вучылішчы, дзе справы пакуль яшчэ дрэнныя, выкаваўтай работы няма, сапраўднага профілю таксама яшчэ няма.

Асобна трэба спыніцца на выступленні маладога мастака Тарасікава (г. Мінск). Ён зусім правільна гаварыў аб пагардлівым адносінах да моладзі, якія існуюць яшчэ ў саюзе, аб адсутнасці мастацкай крытыкі, але дапусціў шкоднае сьвярдженне аб фармалізме. Тэорыя фармалізма, у палоне якой Тарасікаў быў адзін час, аказваецца найшла для яго сё ў шкоду, а на

карысць. Між іншым, гэта сьвярдженне не на з'ездзе належна адпору не атрымава.

Затым выступіў малады мастак т. Шаўчэнка (г. Гомель). Ён зусім правільна ўзяў пытанне аб перафэральных калрах. Дапамога гэтым калрам падуць зусім адсутнічае. Неабходна забяспечыць па сапраўднаму, арганізацыйнае выхаванне і вылучэнне зольных маладых мастакоў.

На вярчым пасяджэнні з'езда па дакладу т. Керэіна выступілі тт. Лебодзеў (Масква), Красоўскі (Мінск), Ахрэмчыч (Віцебск), Кроль, Далік, Бомбель, Эйдэльман, Брагман (Мінск), Зорын (Гомель), Земшук, Малінін, Гантан (Мінск). Трэба прызнаць, што большасць выступаючых, зусім правільна крытыкуючы адстаанне выяўленчага мастацтва Беларусі ад выяўленчага мастацтва іншых брацкіх рэспублік, прапаўняюць рад каўпюных мерапрыемстваў для ліквідацыі гэтага адстаання. Але ёсьць і такія выступаючыя, як напрыклад тт. Красоўскі, Эйдэльман, якія дэмагяічна ўсё і ўсіх ахайваюць, схільны сур'ёзна пытанні палітычнага сацыялістычнага размовамі. Асабліва шкодна сьвярдженне т. Эйдэльмана, які прабуе саюз мастакоў ператварыць па сутнасці ў праходны двор, зьямаючы гэтым адказнасць і высокае званне члена саюза саветскіх мастакоў.

Выступаючы таварышы вельмі правільна ставіць пытанні творчага яднання мастакоў, палітычна і мастацкага выхавання. Трэба прыняць усё меры к таму, каб у саюзе мастакоў была прынімовасць, вельмі нансена сакрушальны ўдар па групаўчыне, багеме, раз'яднанні.

Мастак Малінін і дырэктар опернага тэатра т. Гантан у сваіх выступленнях заклікалі мастакоў уключыцца ў работу нашых тэатраў, па афармленню спектакляў.

Удзельнікі з'езда з вялікім удальмам прывілі тэкст прывітальнага пісьма таварышу Сталіну. На імя з'езда атрыманым прывітальнымі тэлеграмамі ад мастакоў брацкіх рэспублік — РСФСР, Украіны і Грузіі.

Учора на з'ездзе ўвесь дзень прадаўжалі аспрэкі па справядлівым дакладу аб рабоце арганітэта саюза саветскіх мастакоў. Выступаючы таварышы падзяраюць жорстка і зусім правільна крытыцы праўленне арганітэта за адрыў ад масы мастакоў, адсутнасць работы па ідэйнаму выхаванню і за адсутнасць барацьбы з багемай, групаўчынай, якія маюць лшча месца ў аспрэдзі мастакоў.

На рашчым пасяджэнні выступілі тт. Манасона, Калінін, Тарас, Літвінаў, Дуцыч і іншыя. У канцы пасяджэння з прамавай выступіў тав. Азірскі (нацэнальнік Упраўлення па справах мастацтваў пры СНК БССР). Прызнаючы зусім правільнай крытыку работы Упраўлення ў галіне выяўленчага мастацтва, усё-ж тав. Азірскі мала аскаваў аб тым, што прадпрымае Упраўленне па аздараўленню гэтага ўчастка работы, якія мерапрыемствы яно праводзіць з мэтай падняцця работы мастакоў да больш высокаго ступеня.

Тав. Азірскі заклікаў мастакоў да творчай актывізацыі і аявалодання большэвільзмам. Ён паведамаў, што, згодна рашэння Бюро ЦК КП(б)Б, у БССР будуць створаны два музеі, а таксама арганізуецца рад выставак выяўленчага мастацтва.

На вярчым пасяджэнні закончыліся аспрэкі па першым пытанню работы з'езда. Сёння з'езд прыступіць да абмеркавання пытання аб арганізацыі тэматычнай выстаўкі да 20-годдзя вызвалення Беларусі ад белалаякаў.

Г. БАЙРАУ.

ГЕРМАНСКИ ДРУК АБ ФРАНКА-ГЕРМАНСКИХ АДНОСІНАХ

БЕРЛІН, 6 снежня. (ТАСС). Учора вечарам міністр замежных спраў Рыббентроп выехаў у Парыж.

Германскія газеты падкрэсліваюць, што паводка Рыббентропа ў Парыж адбываецца па ініцыятыве французскага ўрада, запярэджваючы яго падпісаньне франка-германскага дакладнага. Закрытаму змест прадстаўчых парызжскіх перагавораў, германскія газеты ўказваюць, што, у першую чаргу, будзе аб-

меркавана пытанне аб пашырэнні франка-германскіх гандлёвых адносін. Спалучаючы таксама, што парызжскія перагаворы будуць скарыснымі для развіцця падзей у Іспаніі і на Міжземным моры. Па думцы германскіх газет, вырашэнне іспанскага пытання пойдзе па лініі ліквідацыі «ідеалагічных супярэчнасцей», г. зн. па лініі збліжэння з іспанскімі мясціцамі.

МАНЕЎРЫ ГЕРМАНСКОЙ АРМІІ НА ПОЛЬСКОЙ ГРАНІЦЫ

БЕРЛІН, 6 снежня. (ТАСС). Як паведамляе газета «Дейче альгемайне дэйтунг», у Сілезіі, непадалёку ад

польскай граніцы, пачаліся манеўры германскіх войск.

ДАДАТКОВЫЯ „ВЫБАРЫ“ У ГЕРМАНСКИ РЭЙХСТАГ

ПРАГА, 6 снежня. (ТАСС). З паінфармаваных крыніц паведамляюць пікавы факт, які выкрывае фальсіфікацыю германскіх ўладамі вынікаў дадатковых «выбараў» у германскі рэйхстаг, якія мелі месца 4 снежня. Нядаўна да Германіі перайшлі вёскі Холаўскага раёна, населеныя выключна чэхамі. Германскія фашысты прынялі ўсе меры да таго, каб «апрацаваць» насельніцтва Холаўскага раёна. 30 лістапада ў вёсках Холаўскага раёна бясплатна раздаваўся абед. На абед у вёсцы Постржакаў, якая мае больш 2 тысяч чалавек насельніцтва, прышло 4 чалавекі, у Кленчы—1 чалавек (на саўтра германскія ўлады высветлілі, што прышоўшы быў яўрэй, — ён быў неадкладна арыштаваны і адпраўлены ў канцэнтрацыйны лагер).

спрэчкі. З'явілася ўся вёска. Пасля прамовы германскага афіцэра на чэшскай мове на трыбуну падняўся селянін і скааў рэзкую прамову супроць захвату чэхаславацкай тэрыторыі, у прыватнасці, Холаўскага раёна, Германія.

Сход вынес рэзалюцыю—галасаваць 4 снежня супроць Гітлера. Гэта не перашкодзіла германскім фашыстам хлусліва паведаміць, што ў Холаўскай раёне быў падан толькі адзін голас супроць спіска Гітлера — Гейлейна.

ПРАГА, 5 снежня. (ТАСС). У сувязі з дадатковымі «выбарамі» ў германскі рэйхстаг ва ўсіх прамысловых раёнах Судэцкай вобласці былі ануляваны масавыя арышты. У Гравіцкай акрузе арыштаваны ўсе былыя актывісты аўтфаміісцкіх партый і грамадско-культурных аб'яднанняў. Арыштаваны былі пад умопневенным канвоем гестапа пехатою прывезены ў горад Гравіц, адкуль адпраўлены ў канцэнтрацыйны лагер.

З ронных раёнаў Судэцкай вобласці паведамляюць аб растучай нездаволенасці насельніцтва праследваннем яўрэяў.

Новыя здзеки над яўрэямі ў Германіі

ПАРЫЖ, 5 снежня. (ТАСС). Як паведамляе французскі друк, у Берліне створана яўрэйскае «гетто». Яўрэям забаронена з'яўляцца на радзе цэнтральных вулиц горада, забаронена на-

ведваць кіноатэатры, тэатры, музеі, стадыёны, спартыўныя пляцоўкі і т. д. Яўрэям забаронена таксама кіраваць аўтамабілямі.

АДКЛІКАННЕ ІНШАЗЕМНЫХ ДОБРААХВОТНІКАЎ У РЭСПУБЛІКАНСКОЙ ІСПАНІІ

ЖЭНЕВА, 5 снежня. (ТАСС). Сакрагарыяты Лігі нацый паведамляе, што міжнародная камісія па кантролю над эвакуацыйнай іншаземных добраахвотнікаў у арміі рэспубліканскай Іспаніі закончыла сваю работу ў каталонскай воне. Камісія пацвярджае, што ўсе-

іншаземныя байцы эвакуаваны з фронту. Ужо частка іх пакінула Іспанію, астатняя частка сканцэнтравана камісіяй у паўных пунктах у чаканні ад'езду.

Міжнародная камісія прадложыць затым сваю дзейнасць у зоне Валенсіі.

Група студэнтаў менага педінстытута імя А. М. Горькага без адрыву ад вучобы выучае планерную справу ў арыкуле імя Молчанова. НА ЗДЫМКУ (злева направа): першы рад — т. В. Е. Казарынаў, М. В. Жукоўскі, Н. Д. Лапцёва і Д. В. Харчанка; другі рад — К. Я. Касмачоў, В. Н. Топар і Ф. К. Войтка. Фото Шышко (Савозфот).

АБЛАСНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ БЯЗБОЖНІКАЎ

ГОМЕЛЬ. (Нар. «Звязда»), 7 снежня. У ДOME партыйнай асветы адкрылася першая гомельская абласная канферэнцыя саюза ваяўнічых бязбожнікаў. Канферэнцыя заслухае даклад аб задачах саюза ваяўнічых бязбожнікаў і арганізацыйныя пытанні.

З дакладам аб задачах саюза ваяўнічых бязбожнікаў выступіў сакратар абласнога камітэта партыі т. Шалобацаў. 8 снежня канферэнцыя прадоўжыць сваю работу.

Н. ГІРШЫН.

ШКОЛА СТАХАНАЎЦАЎ

Завінеў звадок. Пачатак заняткаў. Слухачы займаюць свае месцы ў аўдыторыі. На раскладу першая лекцыя — руская мова. Ля дошкі — тав. Паўлюкская. Заланы сказ напісан ёю без адной памылкі, разбор сказа зроблен выдатна. Зусім надала тав. Паўлюкская была малаліснай.

— Я атрымліваю вялікае задоволенне паспехамі слухачоў, — з'яўляе выкладчык тав. Вільнер. — Слухачы школы сур'ёзна, добрасумленна працуюць над сабой. Такія як т. Паўлюкская, Астроўскі, Ленартовіч, Кац, Олдерух, у школе многа.

Школа стыханаўцаў пры менскай абутковай фабрыцы імя Кагановіча існуе другі год. Для рабочых створаны ўсе ўмовы для паспяховай вучобы без адрыву ад вытворчасці. Тры вялікія аўдыторыі. Слухачы забеспечаны падручнікамі, вучэбнымі прыладамі. Падараны высокакваліфікаваны выкладчыкі састаў. Так, фізіку і хімію выкладае дацэнт тав. Анціпоўскі, гісторыю народнаў ССРР—тав. Новалюбац, зацэнтры вучэбнай часткі 12-й сярэдняй школы, і т. д.

Слухачы, пасля сканчэння трэцяга курса, атрымліваюць веды за сямгодку. Заняткі праводзяцца 13 раз у месяц, у дзве змены. Школа карыстаецца на фабрыцы вялікім аўтарытэтам. Рэгулярна яе наведвае каля 90 чалавек.

БУДАЎНІЦТВА КЛУБАЎ У КАЛГАСАХ

ГОРКІ. (Нар. «Звязда»). Многія калгасы раёна за саблетні год узбагаціліся новымі клубамі, яслямі і культурнымі ланцамі.

Заключана будаўніцтва вялікага клуба ў калгасе імя Кудышова, Горскага сельсавета, «Авангард», Любіжскага сельсавета.

Калгасы «Чырвоная Рудкаўшчына» і імя Варашылава закончылі будаўніцтва дзіцячых ясляў. Новыя культурныя

лавы пабудавалі калгасы «Перамога», «Чырвоны партызан» і «Чырвоны сніг».

У калгасе «Шлях сацыялізма», Рудкоўскага сельсавета, распачата будаўніцтва клуба з глядзельнай залай на 250 месц. Новапабудаваны клуб будзе прадстаўляць духаварховы дружыні лям. Для бібліятэкі, чытальні, агратэхнічнага і зааветкабінетаў, адлюдацца асобныя пакоі.

„ВЯЛІКАЕ ЗАРАВА“

(Вытворчасць тбіліскай кіностудыі)

Вось ужо некалькі дзён у Менску дэманструецца фільм «Вялікае зарава». Паспех яго незвычайны.

Выдатнейшыя кадры гэтага хваляючага фільма раскрываюць глядачу вялікую гістарычную паласу ў жыцці нашага многаліпеннага савецкага народа. Фільм «Вялікае зарава» нельга глядзець без асобай страсці, без асобага пачуцця гордасці за наша герцаінае мінулае, за герцаінае мінулае нашай большавіцкай партыі, якая пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна кавала перамогу сацыялістычнай рэвалюцыі ў самыя цяжкія годы для чалавецтва — год імперыялістычнай вайны.

Паказ імперыялістычнай бойні ў фільме пераўхоўваець усё, што дагэтуль можна было бачыць на кіноэкране. Гутарка, вядома, не ідзе аб знешнім паказе гэтай барацьбы, а аб яе ўнутраным змесце.

Прагледваючы карціны фільма, дзе паказана братаўне салдат, глядач прыпальмаецца, ён у напружанасці ўспрымае бачанае. Толькі два словы патрэбны для патоку радасці і парываў — гэтыя словы «Ленін» і «Мір». Гэтага дастаткова для таго, каб узаімнапарываўна ўзаемнасці злучыцца ў магутным, суровым спісканіі рукам рускіх і немечыцкіх салдат.

Выдатнай якасцю фільма, такім чынам, з'яўляецца яго гістарычная праўдзівасць.

Фільм можа служыць добрым падспор'ем для вывучаючых слабую гісторыю нашай партыі. У ім увасоблены самыя рашучыя годы барацьбы нашай партыі са здралнікамі інтарэсаў рабочага класа, апартуністамі і малаверамі. У гэтым плане вельмі цікавы гістарычны момант, калі на словы з прамовы менавіта гэтага лідэра здралніка Цэретэлі «У нас няма такой партыі, якая б магла ўзяць уладу ў свае рукі», Ленін адказаў: «Есць такая партыя». Мы ведаем, што гэта партыя большавікоў, на чале якой стаялі дзяткі рэвалюцыйнай тэорыі і практыкі — Ленін і Сталін.

У фільме паказана герцаінае барацьба нашага многаліпеннага народа супроць часовага ўрада, кучкі здралнікаў унутры рабочага класа. Паказана тытанічная работа, праведзеная ў гэтыя годы гэтага «Праўда». Яна адкрывала рускаму, украінцу, беларусу, грузіну — усім працоўным вочы на праўду жыцця. Да яе ішлі за праўдай з далёкіх аблоў і, азнайомішы тут гату праўду, уколалі на барацьбу за човае, асветлае жыццё.

Нельга без асаблівай увагі і выключнай страсці глядзець тая кадры, дзе паказана гістарычная паласу ў жыцці нашай партыі — Шосты з'езд нашай партыі. Ярка паказан тут Сталін, — лепшы лідэра, яго палітыка, яго саброт па вялікаму будаўніцтву новага сацыялістычнага жыцця. Сталін на VI з'ездзе — гэта непераможная сіла большавікоў, воля да барацьбы і перамогі, яснасць мэты і зацэнтры асобныя пакоі.

«Вялікае зарава» — фільм, аб ячонні якога можна гаварыць вельмі многа, і кожны савецкі грамадзян трагледзіць яго з выключнай цывасцю і хваляваннем. Фільм дапамагае ўбачыць вялікае палатно гісторыі ўваскарсціць у памяці неадзінае герцаінае жыццё, ён заклікае да новых перамож сацыялізма.

П. КАВАЛЮК

Вельмі проста і ўпэўнена апавяданне фільм аб важнейшым этапе ў жыцці нашай партыі. Фільм заканчваецца ўсперамагаючым штурмам капітала, зарава Вялікае Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Не глядзячы на вялікае багацце рознастайнасць гістарычнага матэрыяла, аўтары фільма М. Чынаурелі, Г. Чагарелі здалі адбараць савецкаму фільму аб важнейшым этапе ў жыцці нашай партыі. Фільм заканчваецца ўсперамагаючым штурмам капітала, зарава Вялікае Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Не глядзячы на вялікае багацце рознастайнасць гістарычнага матэрыяла, аўтары фільма М. Чынаурелі, Г. Чагарелі здалі адбараць савецкаму фільму аб важнейшым этапе ў жыцці нашай партыі. Фільм заканчваецца ўсперамагаючым штурмам капітала, зарава Вялікае Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Нельга не сказаць аб вельмі арыентаваўнае, праробленай нашымі савецкімі артыстамі ў гэтым выдатнейшым фільме. Гэта ў першую чаргу праба неслі за юмт артыстаў М. Мю (В. І. Ленін) і М. Геловані (І. Сталін). Яны, бадай, з большым пехам, чым гэта было ў іншых фільмах, данеслі да глядача жыццёвае прырабасць людзей тытанічнай рэвалюцыі перадастравіцкай голаў В. І. Леніна і І. В. Сталіна. Яны стварылі вобразы любімых людзей нашай эпохі, людзей гарачага сэрца, працы, чалавечнасці, неагаасоўнае лідэра працоўнага чалавецтва.

«Вялікае зарава» — фільм, аб ячонні якога можна гаварыць вельмі многа, і кожны савецкі грамадзян трагледзіць яго з выключнай цывасцю і хваляваннем. Фільм дапамагае ўбачыць вялікае палатно гісторыі ўваскарсціць у памяці неадзінае герцаінае жыццё, ён заклікае да новых перамож сацыялізма.

П. КАВАЛЮК

Так пусть же помнят все народы и славыт дни, когда страна Великим заревом свободы От она была пробуждена.

Нельга не сказаць аб вельмі арыентаваўнае, праробленай нашымі савецкімі артыстамі ў гэтым выдатнейшым фільме. Гэта ў першую чаргу праба неслі за юмт артыстаў М. Мю (В. І. Ленін) і М. Геловані (І. Сталін). Яны, бадай, з большым пехам, чым гэта было ў іншых фільмах, данеслі да глядача жыццёвае прырабасць людзей тытанічнай рэвалюцыі перадастравіцкай голаў В. І. Леніна і І. В. Сталіна. Яны стварылі вобразы любімых людзей нашай эпохі, людзей гарачага сэрца, працы, чалавечнасці, неагаасоўнае лідэра працоўнага чалавецтва.

«Вялікае зарава» — фільм, аб ячонні якога можна гаварыць вельмі многа, і кожны савецкі грамадзян трагледзіць яго з выключнай цывасцю і хваляваннем. Фільм дапамагае ўбачыць вялікае палатно гісторыі ўваскарсціць у памяці неадзінае герцаінае жыццё, ён заклікае да новых перамож сацыялізма.

П. КАВАЛЮК

Віцебскі — у горрайкомах ЛКСМБ.

Вын. абавязні аднаго рэдактару Д. Т. ЛЕБЕДЗЕВУ.

ВЫДАВЕЦТВА
«ВЕСТНИК СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ СССР»
Москва, Пушкинская пл., д. № 5.

ПРИМАЕЦЦА ПАПІСКА НА 1939 ГОД

ВЕДАМАСЦІ ВЯРХОУНАГА СОВЕТА
САЮЗА СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

«ВЕДАМАСЦІ ВЯРХОУНАГА СОВЕТА ССР» ДРУКЮЮЦЬ:

ЗАКОНЫ, УКАЗЫ
Прэздыіума Савецкага Саюза ССР
Вярхоўнага Савецкага Саюза ССР

і інфармацыйны матэрыял АБ РАБОЦЕ:
Прэздыіума Вярхоўнага Саюза ССР, Саюза Савецкіх Рэспубліканскай Іх іспытаных камісій і сакратарыята Прэздыіума Вярхоўнага Саюза ССР.

«ВЕДАМАСЦІ ВЯРХОУНАГА СОВЕТА ССР»
ВЫДАЮЦЬ НА МОВАХ АСНОВНЫХ РЕСПУБЛІК:

Руская, Туркменская, Украінская, Узбэцкая, Беларуская, Азербайджанская, Таджыцкая, Грузінская, Казахская, Армянская, Кіргіская.

Пры падпісанні неабходна ўказаць, на якой мове падлічыць дадзены атрымліваць «ВЕДАМАСЦІ».

ПАДПІСКА ЦЕНА НА 1939 г. **10 руб.**

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА Філіяла на пошце, паштальёнамі, аборчачым падпіскам на прадпрыемствах і на ўставадах і аддзяленнямі КОПС'а.

Кіноатэатр «РОДИНА» — ВЯЛІКОЕ ЗАРЕВО.

Кіноатэатр «Інтэрнацыяналі»

11 ЛІПЕНЯ

Кіноатэатр «Спартак»

«НОВЫЕ ВРЕМЕНА»

Дзіцячы кіноатэатр ЧАЛАВЕК

3 РУЖЖОМ

Кіноатэатр «Навіны дзён»

1. Пулюўныя дні.
2. Журы. Маск. студыя кінохронікі № 53.
3. «Сказка про Емелю» (мультыпалікацыя).

Школы, клубы, дзіцячы сады, фабзаўмсацыялы, калгасы, піонерскія арганізацыі і бацькі!

ЁЛКА — лепшы новагодні падарунак дзецям

ЗАБЯСПЕЧЦЕ ЗАУЧАСНА ВАШЫМ ДЗЕЦЯМ НОВАГОДНЮЮ ЁЛКУ.

У вялікім выбары і асартыменце ЕЛАЧНЫЯ УПРЫГОЖАННІ І ПАДАРУНКІ наборам і паштучка

ВЫ МОЖАЦЕ КУПІЦЬ ў магазінах МЕНГОРПРОМГАНДЛЮ

АДРАСЫ МАГАЗІНАЎ:

Магазін № 9	—	Савецкая 169.
№ 20	—	Савецкая 68.
№ 16	—	Віленскі рынак.
№ 8	—	вул. М. Горькага 31.
№ 3	—	Ленінская 92.
№ 22	—	Савецкая 29.
№ 17	—	Ленінская, 10.

Дзіцячы ўнівермаг № 1 — Ленінская 10.
МАГАЗІН № 55 — Савецкая, 63.
Універмаг кудытварыў № 8 — Савецкая 29.
Універмаг № 17 — Ленінская, 10.

4 тыраж выйгрышаў ПАЗЫКІ УМАЦАВАННЯ АБАРОНЫ Саюза ССР

АДБУДЗЕЦЦА

11—12 СНЕЖНЯ 1938 г. у гор. РЭЗАНІ.

У чацвертым тыражы выйгрышаў пазыкі ўмацавання абароны Саюза ССР будзе разыграны 265.000 выйгрышаў на агульную суму 43.703.800 рублёў.

Для ўдзелу ў тыражы 408 грамадзяне, атрымаўшы асулды пад элаг аблігацыі пазыкі ўмацавання абароны Саюза ССР, павінны загадзя пагасіць асулду і атрымаць свае аблігацыі.

Трымаўшы аблігацыі гэтай пазыкі, не пагасіўшы асулды і не атрымаўшы сваіх аблігацый, пазбаўляюцца права ўдзельнічаць у чарговым тыражы выйгрышаў.

УПРАўЛЕННЕ ДЗЯРЖПРАЦАПІШЧАКІ І ДЗЯРЖКРАДЫГА БССР.

МЕНСКИ ТРЭСТ РЭСТАРАНАЎ І КАФЭ

Пры новай гасцініцы «БЕЛАРУСЬ»

АДКРЫТ РЭСТАРАН

Есць снעדанні, аведлі і вячэрні. Вялікі выбар розных блюдаў.

Рэстаран адкрыт з 8 г. раніцы да 2 г. ночы.

Вечарам грае ДЖАЗ-АРКЕСТР. ДЫРЭКЦЫЯ.

ДЫРЭКЦЫЯ КУРСАЎ КІНОМЕХАНІКАЎ
пры Управленні кінофіліяцыі пры СНК БССР

ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ўсіх ВЕДАМСТВЕННЫХ АРГАНІЗАЦЫІ, КЛУБАЎ, ДСК, КАЛГАСАЎ, СОУГАСАЎ і інш. ПРАДПІРІЕМСТВАЎ, якія маюць у сабе

СТАЦЫЯНАРНЫЯ І ПЕРАСОВАЧНЫЯ КІНОУСТАНОЎКІ, што ПРАВОДЗІЦЦА ПАДРЫХОЎКА КІНОМЕХАНІКАЎ
ПА ДАГОВОРАХ.

Кшт навучання на працягу курса (9 месяцаў)—2.250 руб. Звартацца па адрасу: Менск, Савецкая 100, дырэкцыя курсаў кіномеханікаў.

ДА УВАГІ калгасам, саўгасам, укрэпленым арганізацыям калгаснікаў і аднабліннаў.

КОНСКИ ВОЛОС — ВЕЛМІ КАШТОВАЯ СЫРАВІНА
для трыкаў, вясёл і экзарты.

СТРЫЖЫЦЕ ХВОСТ І ГРЫВУ У КОНЕЙ.

Стрыжыце хвост і грыву адзін раз у год — восенню. Увесь сабраны ВОЛОС прадаваецца па ўстаноўленым цэнам саюззаготспэс праз яго загатоўчыя пункты, военскія плячойні, ларкі, раз'яздныя агенітаў, а таксама сельскіх і саюзныя.

Забараняецца стрыжыць валасоў у коней, хворых заразнымі хваробамі і ў гаспадарках, неаблагодненых па адмысловаму.

ІК правільная пазіцыя стрыжыцы.

Месца адрэза доўгіх прадзін
Месца пераваж доўгіх прадзін
Месца адрэза валасоў хваста
Месца пераваж валасоў хваста

ВЫРАБЫ З КОНСКАГА ВОЛОСА

Калектыў супрацоўнікаў Галоўнага дэпартаменту ўправлення пры СНК БССР выкарыстаў сваё глыбокае спецыяльнае супрацоўніцтва з Філіяльнай тав. КАШЫРЮЧУ І. М. на новаду налішчанага яго гора — смерці ВАШЫКІ.

Калектыў работнікаў Вельгабыткань «Главакар» выкарыстаў сваё спачуванне ст. бухгалтара т. ФІШЭР на новаду налішчанага яго гора — смерці БАЦЫКІ.

ДА УВАГІ КЛІЕНТУРЫ ДЗЯРЖБАНКА!

Беларуская кантора Дзяржбанка

ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА КЛІЕНТУРЫ ГОРУПІРАўЛЕННЯ І АДЗІЯВЛЕННЯ ДЗЯРЖБАНКА, што ВІДАЧА ЗАПЛАТЫ банкам будзе праводзіцца супроць прадстаўляемай даведкі аб фактычна налічанай зарплате пры выдачы сродкаў у канчатковы разлік.

ДАВЕДНІ ПАВІННЫ ПРАДСТАЎЛЯЦЦА РАЗ У МЕСЯЦ ПА НАСТУПНАЙ НОВАЙ ФОРМЕ, ЗАЦВЕРДЖАНАЙ ЦЕНХУ ДЗЯРЖПЛАНА ССР.

БЕЛКАНТОРА ДЗЯРЖБАНКА.

Назва арганізацыі _____ р/рах. № _____

ДАВЕДКА АБ ФАКТЫЧНА НАЛІЧАНАЙ ЗАРАБОТНАЙ ПЛАЦЕ

Налічана зарплата і прызначана да выплаты (без налічэння соцстраха, профсаюза і т. д.) за _____ 1938 г. (у рублях)

ЗАЦВЕРДЖАНЫ	ФОНД ЗАРПЛАТЫ	Усяго	Налічаны фонд зароботнай платы	
			У тым ліку:	Да атрымання налішчана
			Выплачана авансам па атрыманых у адпаведнасці з дагаворамі	Утрыманні пералічаныя выплаты з выдучы

Гэтыя сумы адпавядаюць плацежыям ВЕДАМАСЦЕМ ЗА ВЫСОСАНЫМ ЗА ФАКТАЧНЫМ ІХ ЗАКУПКАМ.

ВЫВОРЧАЯ ПРАГРАМА ПА ВЫКУПУ ВАЛАВОГ ПРАДУКЦЫІ ЗА ГЭТЫ-Ж ПЕРЫЯД ВЫКАНАНА ТА _____ ПРАЦАНТАЎ.

КІРАЎНІК ПРАДПІРІЕМСТВА, БУХГАЛТАР.